Sri G. V. GOWDA.—Which is the distributing agency ?

Sri S. R. KANTHI.–It is the Government agency.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.–ಒಂದು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಂಟು ಲಕ್ಷ ಪುಸ್ತಕ ಎಷ್ಟು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ತಪ್ಪು; ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಶೇಕಡ ಇಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇರುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ :—

1 Standard	40 per cent
2 ,,	18 ,,
3 ,,	12 ,,
4 ,,	10 ,,
5 ,,	10 ,,
6 ,,	8 ,,
7 ,,	8 ,,

ಅಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಒಟ್ಟು ಪ್ರಿಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಆಗುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಇದೆ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; 55 ಮತ್ತು 107 ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 162 ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ.

Members Representations

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಲಕ್ಕಪ್ಪ (ಹೆಬ್ಬೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು privilege motion ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಾಂಟ್ರಡಿಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I will deal with it at 4o'clock. The Hon'ble Minister for Education also may kindly be present at 4o'clock. Now General Discussion on the Budget.

BUDGET ESTIMATES FOR 1963-64—General Discussion

Debate continued.

† **Sri B. NANJAPPA** (Cubbonpet).—Mr. Speaker, Sir, the Defence Department have acquired more than thousand acres of land around Bangalore. They require water supply also. I would appeal to the Government to take up the water supply scheme very early. In the Budget there is no provision made for the Cauveri Water Supply Scheme. Even now I appeal to the Government through you, to take up the scheme without any delay.

About Education, they have not provided new buildings for Bangalore. The buildings in this City are there from a long time. In some of the schools here, there are not sufficient benches and tables. In most of the schools, if they require 8 or 10 teachers, there are hardly

(SRI B. NANJAPPA)

4 teachers. I have made complaints to the Department several times. So far they have not taken steps to meet the demands in this regard. I do not know whether the head of the department will supervise over the staff. In schools they have cut down the sports activities. Most of the schools do not have play-grounds. Also, no sports materials are supplied to the children. This should be taken into consideration especially when they are collecting sports fees.

A year ago our Chief Minister stated that he would like to have a uniform scale of pay of Rs. 100 for Class IV employees. That also, they have not implemented so far. They have given some more D. A. That will not be sufficient for this class of employees. The total emolument of a Class IV servant should not be less than Rs. 100 per month because day-to-day the prices of commodities are going up. The Deputy Commissioner of Mangalore had issued a statement regarding kerosene prices. In Bangalore the prices have been increased and kerosene is not available in many places. Immediate action should be taken to supply kerosene at reasonable prices.

All these years building grants used to be given to the scheduled castes and scheduled tribes but last year it has been stopped. A society was formed but bye-laws have not been framed yet. As a result most of the Harijans are deprived of these grants. Government should take immediate action to provide them with loans or grants.

From today's papers we understand that a Sewage Board would be constituted. I do not know what the Board is expected to do. Bangalore City is suffering a great deal owing to lack of adequate water supply. We have made several appeals to Government and the Chief Minister gave the assurance that this work would be taken up this year but the budget does not contain any provision for this. I request that the problem of water supply to the city should be taken up on a priority basis and the Emergency should not come in its way. In fact the water supply problem itself is an Emergent issue and should be tackled seriously.

Sir, Government had given the assurance that the pipe line would be laid by the end of December, 1962. So far that work remains incomplete and I do not know when it would be over. This is an urgent matter and requires immediate attention.

In most of the scholarship and other committees constituteed by Government, I find only non-congress M.L. As. are taken in as Members. Even there is politics. In those committees there are members who are neither in the Legislature or in the Corporation. I would plead that party-politics should play no part in selection of members to these commitees. Thank you.

Smt. VASANTALATA V. MIRJANKER (Kumta).—Sir, while welcoming the Budget, I would like to make a few observations. It is most commendable on the part of the Finance Minister to have presented a budget free from taxation but the enhancement of sales-tax on some of

the articles, causes difficulty. However, I do not want to enter into details. I would like to draw the attention of Government to matters connected with the coastal parts of Mysore State.

Sir, we are now in the third year of the Third Plan and it is of great importance to see that the schemes that are already on hand are properly implemented by the respective departments. It is therefore necessary to see and gear up the machinery wherever there is slackness from the State level downwards. Development of rural economy depends upon the development of agriculture or allied industries prevailing in those areas. Here I would like to point out that the new Mysore State has 200 miles of coastline as compared to the old Mysore State where there was no sea-coast. Naturally marine fisheries did not come within the ambit of Governmental activities. Now the situation has entirely changed. The development of fisheries has been taken up as a short-range programme yielding immediate results. In the case of ports greater attention is necessary. A proper appraisal of ports and their importance is essential since there was no Port Department in the old State of Mysore. I have been making repeated requests to some of the Ministers and Deputy Ministers, who are, directly or indirectly concerned with ports and mineral development, to visit these areas, study the problems and understand the importance of developing these ports and take steps to implement plans effectively and early. So far, my attempts have not succeeded. Now, I suggest that a committee with one of the Ministers or Deputy Ministers as the head be appointed to visit these ports, formulate schemes of development and fix-up relative priorities. Only then could we achieve the required results. Ports like Karwar, Bellikere, Bhatkal, Tadri, Honnnavar in North Kanara and Coondapur, Malpe and Mangalore in South Kanara are to be taken up simultaneously. As far as Karwar port is concerned, I am afraid the work is going on at a very slow pace and if it goes on at this rate, I am afraid we may not be able to keep up to the schedule. The approach to the development of minor ports is not as it should be. There should be a master-plan for the development of minor ports. Putting up a warf or construction of quarters for port officers or putting up godowns for certain articles received for import or export, are the only items that are undertaken at present. Even to complete these minor items, the period taken is considerably great.

2-30 P.M.

There are other problems requiring urgent attention of the Government such as providing harbour facilities, removal of silt, equipment for quick loading like Crane and Trolley and further more the navigational aids which are absolutely necessary. These are the ports through which the State intends to export ore and earn the required foreign exchange. The development work of these ports should not be held up or delayed for want of finances. I may say here that the approach for providing finances for the development of ports should be a proper one. The usual routine followed by the Finance Department is either refusing

(SMT. VASANTHALTHA)

to find money or to express inability to find money or simply referring to them year after year and leave the matters without much progress. I feel the Finance Department requires to be told to deviate from this policy stated already. The approach should be for the speedier execution of these works. I once again emphasize on the need of appointing a Committee with an official of the Ports Department as one of the members and a few members from this House to serve on the Committee, so that they may visit the port, study the problems and submit a report basing on which a master plan could be prepared and speedy implementation could be taken up. As regards the roads leading to these ports are concerned. Sir, communications are the very essentials of progress and development, and in the absence particularly of Railways in my district, improvement of these roads should be given a precedence over others. The development work of Hubli–Karwar Road is going on at a very slow speed. No mention has been made about the roads leading to Tadri port in Karwar District. This port should also be connected by a good road. This will be the nearest port to Hubli Railway Station, nearer than the Bellikere port which would save to the Government a very huge amount two rupees per every ton of ore exported through this port. I suggest that this road should also be taken up immediately for improvement and development.

Sir, we are now in the third year of the Third Five Year Plan and I feel it is the right time for us to engage ourselves in thinking of the Fourth Five Year Plan. The question of linking Karwar and Hubli by rail is a necessity and is long overdue. Our legitimate claims should not be overlooked again this time. The State Government should use the utmost pressure to see that atleast our claims are considered while formulating the Fourth Five Year Plan and I request the Chief Minister to see that no stone is left unturned to include this vital rail link from Hubli to Karwar in the Fourth Plan.

Coming to the Fishing harbours, those are not developed as yet in our State. Our port is richer in intensity of fish for various natural and other factors. The experiments carried out at Kerala have also disclosed voluminous data which leads to the same conclusion. Now norwegian project has been sanctioned to Karwar and I am sure the reports will be in support of what I have said already. So far, in our State old primitive method of fishing has been attempted. Deep-sea fishing has not been attempted despite the existence of fish-holes. I wonder why this industry has not been organised on a big scale when smaller countries like Europe and Japan could do much better. In spite of the initiative and drive exhibited by the Department, the progress as regards normal catch in coastal district are concerned, I should say, is very negligible. Without the mechanised type of boats for deep-sea fishing, it will not be possible to build up this industry. Every year 80 fishermen are trained in mechanised fishing in Mangalore and on completion of their training, they are provided with boats. There is

one boat-building yard at Mangalore and one at Karwar. But, they look like only Laboratory experiments. These should be placed on an industry-wide basis. Taking the statistics as one boat for every 5 sq. miles, there should be atleast 800 boats operating in that area. Even by the primitive methods, *i. e.*, Rampani nets that are used by the fishermen, at a single catch, the yield is about Rs. 30,000 and I do not understand why Government should not place this on par with agriculture in this time of emergency. With this end in view, I emphasize a few steps to be taken and attended to immediately, *i. e.*, to have a suitable place for storing the fish that is caught every day and to preserve them in good condition pending disposal to the market. Preservation of these fish in cold storage is absolutely essential and every ten miles there should be an Ice plant and some arrangements should be made to supply ice to the fishermen at reasonable rates. I should like to bring to the notice of the Government that all the ice factories sanctioned about 3 to 4 years back are still in an incomplete stage and some of them are not working. The Ice factory at Kumta for the last one year is not working.

Mr. SPEAKER.—Is the building complete ?

Smt. VASANTALATA V. MIRJANKAR.- Every thing is complete. It was taken over by the Government from a private party and was working since then.

Mr. SPEAKER.—Then why is it not working ?

Smt. VASANTALATA V. MIRJANKAR.—I do not know. All that I can say is that it is not working now. There are 12 Launches operating in that area and for want of freezing facilities thay are not getting good return for the fish caught there. One more Ice factory sanctioned for Bhakat has not come up at all.

As regards the marketing side, the attempts so far made are quite feeble and they have not touched the fringe of the problem. There is good market for prawns which would go to build up foreign exchange. As per figures prior to 1957, no prawns were sent to foreign countries from our State. The figures of last year reveal that about 50 lakhs were earned by way of dollars exchange. And this year about 200 tons have already been exported which exceeds last year's quantity and perhaps within the next three months, I am sure the figures will shoot up to a greater extent. In order to see that good market is created, an export promotion board is absolutely necessary for our State to tackle the export of lobsters, shrimps, machrets ? It is most fortunate that the Japanese have established a fish processing training centre in Mangalore. Sir, there is all the potential for establishing one such centre at Karwar also where at present a large quantity of fish caught is going waste. If this industry could be organised properly with adequate marketing facilities and arrangements for home consumption, it is bound to afford adequate employment to about one lakh of fishermen population of the coastal areas. The increase in the income can be put at an order of 2 crores of rupees and incidentally revenue to the State will be in the order of two lakhs.

(SMT. VASANTALATA)

Sir, the present Hon'ble Minister for Revenue when he was Deputy Minister of Food at the Centre had occasion to take several measures in respect of fishing industry and though he is not in charge of this portfolio, I am sure he will help to develop the fishing industry in this State. If he makes up his mind, he can increase the income of Mysore as regards fishing industry. I earnestly appeal to the Government and the Minister in charge of fisheries and the department in particular to make serious attemtps to build up this industry which also will solve the food problem proportionately at this time so that the rich kind of food which nature has gifted may be made available to the people of the State.

Sir, as regards Rural development programmes, I am sure our Government is going a bit too fast by entrusting the development programmes to the taluk boards. Taluk boards are still in the infant stage. Social welfare programmes as rightly pointed by the Hon'ble Member Smt. Champa Bai yesterday which are now handed over to the taluk boards, I feel, Sir, that the Development department does not feel social welfare programmes are part of developmental activities. I feel that it should not go to the taluk boards for implementation.

There is a demand from the taluk boards with forest areas for a share of the forest revenue which is pending before the Government for a long time and I am sure that the Government will see that an early decision in this regard is taken.

With these few remarks, I thank you, Sir, for giving me a chance to participate in this debate.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮುನಿಚೆನ್ನಪ್ಪ (ಬೆಂಗಳೂರು-ದಕ್ಷಿಣ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ 63-64ನೇ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಡ್ಜೆಟಿನ ಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನೀಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರುಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೇಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈಗ ಆ H.A.L. ಫಾಕ್ಟರಿ ಇದೆ. ಆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡದಂತೆ ಆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಕ್ವೈರ್‍ಯರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೇ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಕಾಂಪೌಂಡನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಡಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಹ ಜಾಗವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏರೋ ಇಂಜಿನ್ ಟೆಸ್ಟಿಂಗ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಎಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಏರೋಪ್ಲೇನುಗಳನ್ನು ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕೆ.ಜಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ಎಂತ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಮನೆಗಳ ಗೋಡೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಿರುಕುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆ ಜನಗಳ ತೊಂದರೆಯೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದವರಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ—ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ವಿಚಾರ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶವಿರುತ್ತದೆ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯವರು ಬೋರ್ ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ

ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ 4-5 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆನು. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಂಥ ತೊಂದರೆಯಿರುವ ಕಡೆ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಜನಗಳಿಗೂ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ನಲ್ಲಿ ಸಹ ಹಾಕಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಅವರು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ–ಈ ಹಿಂದೆ ಆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ರೈತರಿಗೆ ಎಕರೆಗೆ 300-400 ರೂ. ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಜಮೀನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರು. ಈ ದಿವಸ ಆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಗ್ರಾಮದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅವರು ಏನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆ. ಜಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರವೆಂಬ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಈ ಹಿಂದೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರು ಆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಸರ್ವೆ ನಂ. 1ನೇ ಬಿನ್ನಮಂಗಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮನೆವಾರ್ತೆ ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿ 17 ಎಕ್ರೆ 14 ಗುಂಟೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಯಾರೋ ಬೇರೆ ಖಾಸಗಿಯವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಲೇ-ಔಟ್ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಈ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ವಿಚಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಡಿ.ಸಿ. ಅವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಸಬ್-ಡಿವಿಷನ್ ಆಫೀಸರು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು. ಆಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರು ಇಬ್ಬರು ಮೆಂಬರುಗಳು ಆ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆರಿಸಿಬಂದ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವಂತೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರ ಏಳರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದೂ ಅವರನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸಲೇಬೇಕು ಎಂದೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹುಡುಗರು ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪಾಳು ಬಿದ್ದಿರುವ ಛತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹುಡುಗರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ, ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಮಾಡಿ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾಜಪುರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರೂಮುಗಳ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಶೇಕಡ 60 ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಂದ ಶೇಕಡ 40 ಹೀಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಗೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಳೆದಮೇಲೆ ಅರ್ಧಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೊಡಿಸಿದರು. ಮೂರು ವರ್ಷವಾದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಶಾಲೆಯು ಆ ಗ್ರಾಮದ ಮುನಿನಾಗಪ್ಪ ಎಂಬುವವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಕೆಳಗೆ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ನಡೆಸಲು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ತಾವು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೂರು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದವರು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಆದರೂ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯ ಬಂದಿದೆ, ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರುನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಮೇಲಾಯಿತು. ಇದುವರೆಗೂ ಆ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸುಣ್ಣ ಬಳಿಯುವವರಿಲ್ಲ, ಮಣ್ಣು ಹಾಕುವವರಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ (ಮದ್ದೂರು).—ನೀವೇ ಬಳಿಸಿಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮುನಿಚಿನ್ನಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಇಂಥ ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಶಾಲಾಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಶಾಲೆಗಳ ಗತಿ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ?

ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡ 60 ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ರೈತರು ಶೇಕಡ 40 ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದುವರೆಗೂ ಇತ್ತು. ಇದನ್ನು ಈಗ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಮುಂದೆಯೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರ.—ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಣಕಾಲುಉದ್ದ ಹಳ್ಳವಿದರೂ ಜಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದಡಿಗೆ ಒಂದೂ ಮುಕ್ಕಾಲು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಕೊಟ್ಟು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮುಂದೆ 10-15 ಮೈಲಿ ಉದ್ದದಷ್ಟು side drains ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲವಂತಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಣ್ಣು ತೆಗೆಯುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ದುಡ್ಡು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಕೆರೆಗಳು ಹೂಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ನೀರು ಆಚೆ ಹೋಗುತ್ತಿದರೂ, ತೂಬುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೋಗುತಿದ್ದರೂ, ಅಥವಾ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿಬಿದ್ದು ನೀರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಯಾರೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ರಿವೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೂಳು ತೆಗೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡನ್ನು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೇ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಫರ್ಲಾಂಗ್ ಉದ್ದ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಒಂದು ತೂಬಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ನೀರು ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅರ್ಧ ನೀರು ಕೆಳಗಡೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು ತೂಬುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರು ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಕೆರೆಗಳು ಹೂತು ಹೋಗಿದೆ. ಇಂಥ ಕೆರೆಗಳ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ ಬರುವ ನೀರೆಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್‌ಗಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಿದರು, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೋದ ವರ್ಷದಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ನೋಡಬೇಕು. ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಕೆಲಸ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಜಾಗ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಾರದೆ? ಜಾಗವಿದ್ದರೆ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನಾದರೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಏನು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ?

ಜಮೀನನ್ನು ದರಖಾಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಐದಾರು ಮೈಲಿ ದೂರದೊಳಗೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು, ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕೋಮಿನವರಿಗೆ, ಬಡ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು, ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಸಿ ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತರ ಕಷ್ಟ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಬಾವಿಯ ಸಬ್ಸಿಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಸುತ್ತಬೇಕು, ಇಷ್ಟಾದರೂ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಬಂದರೆ ಅವನ ಕೈಸೇರುವುದು 600 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. 400 ರೂಪಾಯಿಗೆ ದೇವರೇ ಗತಿ. ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ನೂರಾರು ಜನ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಜವಾಬು ಹೇಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆಗಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೇನೆ.

3-30 P.M.

ಆಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸು ಖಾತೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸು ಶಾಖೆಯವರು ಬಹಳ ಹಾವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಂಪ್ಲೇಂಟು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ೨೫ ಮೈಲಿ ದೂರ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೋಗಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಂಪ್ಲೇಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡೋಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸಿನವರ ವರ್ತನೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಕೂಡ ಒಂದು ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಪೇಪರಿನಲ್ಲೂ ಬಂದಿತ್ತು. ತಾವುಗಳೂ ಓದಿರಬಹುದು. ಪೋಲೀಸಿನವರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಐದಾರು ಸೆಕ್ಷನ್ನುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಡಕಾಯಿತಿ, ಮರ್ಡರು ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ ಸಾಲು ಮರಗಳು.—ಬನ್ನೇರು ಘಟ್ಟದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮರಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಯಾರೋ ಹಿಂದೆ ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ಅಕೌಂಟೆಂಟ್‌ರಾಗಿದ್ದವರು, ಇದರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು ಎಂದು ನಾನು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಜೋಡಿ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳನ್ನೇ ಕಡಿದು ಇಟ್ಟಿಗೆ ಗೂಡುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದವರೆಲ್ಲಾ ಮರ ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲೂ ದಿಮ್ಮಿಗಳು ಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಫೋನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಏನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದೆ ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆ.

ಇನ್ನು ಲಾರಿಗಳ ವಿಚಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.—ಲಾರಿ ಇಡುವವರು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದಾವರ್ತಿ ಎಂಟುನೂರು ಚಿಲ್ಲರೆಯಷ್ಟು taxನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಲಾರಿ ಮಾಲೀಕರು ಲಾರಿಯನ್ನು ಶೆಟ್ಟರ ಬಳಿ ಅಡಮಾನ ವಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಲಾರಿಯವರ ಪಾಡು ಹೀಗಿದೆ. ಏನೋ ಕಾಲು ಭಾಗದವರು ಲಾರಿ ಮಾಲೀಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಲಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಲಾರಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಅನೇಕ ಪೋಲಿಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಲಾರಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಲಾರಿಯವರನ್ನು first aid boxನಲ್ಲಿ ದಾರ ಇದೆಯೇ, ಸೂಜಿ ಇದೆಯೇ, ಹೀಗೆ ಚೆಕ್ ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಏನೂ ಮಾಮೂಲು ದೊರೆಯದೇ ಹೋದರೆ 50-100 ರೂ. ಹೀಗೆ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರೇಕು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನಾಲ್ಕೈದು ನೂರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಪೋಲೀಸರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಎಲೆಕ್ಷನ್ನು ಕೇಸು ಹೋಗಿದೆ. ಅದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಕೇಸಾಗಿ ಮುಗಿದಿದೆಯೋ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮುನಿಚಿನ್ನಪ್ಪ.—ಈ ಕೇಸಾಗುವಾಗ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರೌಡಿಗಳನ್ನು ಕೂರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೂ ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಏನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತೊ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಯಲಿ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise and meet again after half-an-hour.

The House adjourned for recess at Five Minutes past Three of the Clock and reassembled at Thirty-five Minutes past Three of the Clock.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳಿರುತ್ತವೆ. ನಾವು ಎರಡು, ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಕಾದಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾತನಾಡಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆತಂಕ, ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಮಗೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I shall try to accommodate as many members as possible.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ (ಹಿರಿಯೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ೬೩-೬೪ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಿವರವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಈ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಅನೇಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಿಘಂಟನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಲೋನುಗಳನ್ನು ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೆ ಹಂಚುವುದು, ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಬ್ ಸಿಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ (Handling charge)ಗಾಗಿ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ತರಹದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು: ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೂ ಸರಕಾರದವರು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ Dearness Allowance ಕೊಡತಕ್ಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಗಳಾವುದನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ವಿಧಿಸದೆ ಸರಳವಾದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾ ಇದರಲ್ಲಡಗಿರತಕ್ಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ reading between the lines ನಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಕಾಣಬರುವ ಕೆಲವಾರು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು, ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿದೆ, ಇಷ್ಟು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗಿದೆ ; ಇಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಂದಿದೆ ; ಅನೇಕ ಸಾವಿರ ಲಕ್ಷ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ಗುರಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಟೆನ್ಸಿವ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್ ನಡೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 10 ಪಲ್ಲಾ 12 ಪಲ್ಲಾ ಬೆಳೆದು ತೋರಿಸಿದರೆ ಇಂಥ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 10—20 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿಯಾಗಬೇಕು. ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಬೀಜ ಗೊಬ್ಬರ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಬೇಕು. ಜನರು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭಯ ಭಕ್ತಿ, ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ರೈತರು ರಿಸರ್ಚ್‌ಸೆಂಟರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ರೈತರು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಬೇಕು. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ

ರಿಸರ್ಚ್ ಸೆಂಟರಿನಲ್ಲಿ ರೈತ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಸಂಗತಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ, ರಿಸರ್ಚ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಾಪ್ಟರ್ ಬರೆದು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿಯ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸ್ಕೀಮ್ಸ್ ವಿಷಯ, ರಿಸರ್ಚ ಮಾಡಿ ಏನೇನು ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದು White Paper ಅಂದರೆ ಶ್ವೇತ ಪತ್ರ ಹೊರಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕ ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಧಾರಣೆವಾಸಿಯ ಅಂಶ ಲೆಕ್ಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಧಾರಣೆವಾಸಿ ಏರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತಿದೆ, ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಏನೋ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಧಾರಣೆವಾಸಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಕೂಗು ಕೇಳಿಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. Cost of Production, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನುಸರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ (ಹಣಕಾಸಿನ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಬೆಲೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವಲ್ಲ. ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ವಿಷಯ. ಅವರು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೈಸ್ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ಧಾರಣೆವಾಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಹೇಳುವಂತಿರಬೇಕು. ಈ ಮನೋಭಾವ ಭಾರತ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅವರು ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯದ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಯಮತ್ತೂರ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ನಡೆದರೆ ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಏರ್ಪಾಟು ಆಗಬೇಕು.

ಸ್ವಾಮಿ, ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅನೇಕರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಸುಧಾರಿತ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣ ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಯಂತ್ರೋಪಕರಣ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಇನ್ನು 50 ವರ್ಷ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿದರು ಸಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶೇ 70 ರಿಂದ ಶೇ 55ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಮೂರನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕಾದರೆ ವ್ಯವಸಾಯನ್ನು ಯಂತ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ.

ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೇ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಮಾಡುವ ಬೇರೆ ಉಪಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಧಾರಣೆಗಳು ಏರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ. ಎಕರೇಜ್ ಯೀಲ್ಡ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವ್ಯವಸಾಯ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂರಾರು ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಕೊಡುವುದು 25—30 H. P. ಇರತಕ್ಕಂಥ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು. ನೀವು ಒದಗಿಸುವ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಪ್ರತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಕೂ, ಅಂದರೆ ಕುಂಟೆ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ; ಕುಯಿಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹಾಗಿರಬೇಕು. ಅನೇಕ ರೈತರು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡ ಈ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಟ್ರಾಕ್ಟರಿಂದ ನಮ್ಮ ರೈತನಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ. 5-10 H. P. ಒಳಗೆ ಇರುವ ಸಣ್ಣ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಜಪಾನ್ ಮತ್ತಿತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅನುಭವ ಪಡೆದಿರುವ ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ನೋಡಿ

(ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ)

ದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರೂ ಅಂಥ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು 10—15, 20 ಎಕರೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಎರಡು ಜೊತೆ ದೊಡ್ಡ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇಂಥ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಸಲೀಸಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗದಿರುವುದರಿಂದ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸುತ್ತಿರಾ. ಡಾಲರ್ ಏರಿಯಾದಿಂದ ತರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಸಾಫ್ಟ್ ಕರೆನ್ಸಿ ಏರಿಯಾದಿಂದ ತರಿಸಿ. ಇದೊಂದು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಈಗ ಸಣ್ಣ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ತಯಾರಿಗೆ ಬೋರ್ ಡ್ರಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಮೆಷೀನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಮುಂಬೈನೊಳಗೆ ಅವರದು ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಅದನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ.—10—12 ಹಾರ್ಸ್‌ಪವರಿಯೊಳಗಿರುವ ಸಣ್ಣ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಿ, ಯಾವ ಮೇಕೇ ಆಗಲಿ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. (I don't mind what make it is).

ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಬಾವಿಗಳು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಮಾನಸಾರೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರೇ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ 1300 ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳ ಜೊತೆಗೆ. ಇನ್ನೂ 1200 ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿ, ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲಸವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರ, ಯಾವಾಗ ಪೂರೈಸುತ್ತೀರ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಶಂಕೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಜನವರಿ 26ನೇ ತಾರೀಖು ಒಂದು Drive ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳ ಯೋಜನೆ ಕೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಇತರರಿಂದ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಗುದ್ದಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ತಾವೇನೋ ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಿರಿ "ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು 1. $1\frac{1}{2}$ ಕೋಟಿರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು. ನಾವು ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಾಯ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ; ತಮ್ಮ ಒತ್ತಾಯದ ಫಲಿತಾಂಶ ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವು ಸಿಗುವಂತಾಗಲಿ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಹಣ ದೊರೆಯಲೇ ಬೇಕು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon'ble members time is up.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ.—ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆಯೂ ನಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಜನ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ.—ಕೃಷ್ಣ-ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆನಡೆದಿದೆ. ನಾನು ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇವೆ. ಕೃಷ್ಣ ನೀರಿನ ಸರಿಯಾದ ಭಾಗ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ಕೃಷ್ಣೆಗೂ ವೇದಾವತಿಗೂ ನಡುವೆ ಜನತೆ ಹಳ್ಳಬರುತ್ತದೆ. ಬರೀ ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಭಾಗದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನೀರನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಕ್ಕಾದರೂ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದನೆಯದಾಗಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರಿನ ವಿಷಯ. ನಾವು 1974 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ವಾಣಿ ವಿಲಾಸ ಸಾಗರ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದ್ದರೆ, ಎಗಚಿ ನದಿ ನೀರನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ; ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನವರು ಇದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಇನ್ನು ಅನೇಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊ ತ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಡ್ಯೆರಿ ಫಾರವುುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಷ್ಟವಿದೆ. ಆದರೆ ಟೈಮು್‌ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ. ಈಗ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಫಿಷರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ marine fishery ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ inland fishery ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಆಗತ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ವಾಣಿ ವಿಲಾಸ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಮೀನನ್ನು 2—3 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿದು ಕಲ್ಕತ್ತಾಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಮೀನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಿರಾಕಿ, ಧಾರಣೆ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿಗೆ ಅಟಾಮಿಕ್ ರೇಡಿಯೇಷನ್ನಿನ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮುಗಳು ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ inland ಫಿಷರೀಸಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವುದು ಆಗತ್ಯ.

ಆ ಮೇಲೆ ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಶ್ರೀ ಮಾರ್ಲ ಗೌಡರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, Dy. Minister for Co-operative, ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಹಣ ವಸೂಲಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ನಾನು ಕೂಡ ಇದ್ದೆ. ಯಾವ ವಿಧವಾದಂಥ ಅಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ಈ ಹಣ ವಸೂಲಿಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಇವತ್ತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ; ಹೊಸದುರ್ಗ, ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ ಮತ್ತು ಚಳ್ಳಕೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿದೆವು, ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಸ್ನೇಹಿತರೇ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ವಸೂಲಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಅವರ ಬಾಯಿನಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

[MR. SPEAKER in the Chair]

ಆದಿವಾಳ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಭಂಗಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂಜಾರಿಗಳು, ವಹಿವಾಟುದಾರರೂ ತಾವೇ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟೆವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಅವರ ಬಾಯಿನಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರೇ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕಡ್ಡಾಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ, ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಭಂಗಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟರು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri B. L. GOWDA.—Sir, if my friend yields, for a minute, I am prepared to substantiate my allegations.

4-00 P.M.

ಅವರು ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೆ ಎಂಕ್ವೈರಿ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?

Sri K. LAKKAPPA.—If my friend with yield...

Mr. SPEAKER.—I am not permitting him to yield. He has already taken half-an-hour.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ.—ಅವರು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ substantiate ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ substantiate ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ನವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅಂಡ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ತೀರ್ಮಾನ ಅದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತಹಸೀಲ್‌ದಾರರು, ಬ್ಲಾಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರು, ಸ್ಪೆಷಲ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಈ ಮೂರು ಜನ ಇರತಕ

(ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ)

ಒಂದು ಸಮಿತಿಯವರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಮನೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ವರದಿಯನ್ನು 6 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಆ ನಂತರ ಆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಲಾಗುವುದು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆರ್ಡರ್ ಬಂದು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆ ವರದಿ ಬರುವುದು ಎಂದು ? ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ? ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂ ಸುಮಾರು 6-7 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು ಈಗೇನು ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಪ್ರಕಾರ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಲೂರು, ಯಳನಡು, ಹೆಮಡಾಳು ಈ ಮೂರು ಕಡೆಯೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ Estimate ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಗ್ರಾಮದವರು ತಮ್ಮ ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟಾದರೂ ಆ ಯೋಜನೆ ಮುಂಜೂರಾಗಿಲ್ಲ 4-5 ವರ್ಷದಿಂದ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿರಿಯೂರು, ಚಳ್ಳಕೆರೆ, ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು....

†**Sri V. S. PATIL.**—(Belgaum-I) On a point of order: Sir, we are discussing the Budget under rule 163 of the Rules of Procedure. That rule is quite specific and it reads that the Assembly has an opportunity to discuss the budget as a whole or any question of principle involved therein. According to the Practice and Procedure of the Indian Parliament on page 427 by S. S. MORE: an instance is given:

> "During the general discussion of the Budget on Railways on the 26th May 1952, the Member proceeded to refer to specific grievance. The Speaker intervening observed that the General Discussion must be utilised for making a general survey of the administration which would be in order and members would be wasting their time practically by referring to specific grievances which can be legitimately done when the Demands for Grants come up."

Here Sir, I am listening to the Member's speeches carefully...

Mr. SPEAKER.—The speech of only this particular member of all Members ?

Sri V. S. PATIL.—Of all Members Sir. I am raising this point of order in respect of all such speeches. Everybody is almost referring to a specific grievance of his village of his taluk, of his block or of his district; any particular instance of a Department, budget to have been referred to at the time of Demands for Grants. On this discussion as I said, all these rules are observed in breach. That is why I have raised this point of order and I want a specific ruling on this point in order to curtail the wasting time of this House.

Mr. SPEAKER.—I entirely agree with the Hon'ble Member Sri V. S. Patil that the procedure is very clear, explicit and unequivocal. But I must enforce it very strictly in which case every Member will tear me to pieces: Not only this rule, but there are several other rules which I will enforce...

Sri V. S. PATIL.—Otherwise, why should there be these rules ?

Sri V. M. DEO.—(Gubbi) If this rule had been observed strictly. I would have got more time, Sir.

Mr. SPEAKER.—I am more than doubtful whether the Hon'ble member would have got any time at all.

Sri Masiyappa may kindly conclude.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ.—ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಸ್ಕೂಲು ದೊಡ್ಡದು ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೋದ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಡಿವಿಜನಲ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಅಂತ ಮಾಡಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ 12,000 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದವು, 2000 ಉಮೇದುವಾರರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಬೇಕು. 6 ತಿಂಗಳು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇವತ್ತಿಗೂ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಬದಲಿ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ 7-8ನೇ ತರಗತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದಕ್ಕೆ 2ರಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುವನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ 40-43 ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್-ಏಡ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗತಕ್ಕ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಏಡ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದು ತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I said I will give my ruling at 4 O'Clock.

Sri S. M. KRISHNA.—(Rose to speak).

Mr. SPEAKER.—I have already communicated my reply.

Sri S. M. KRISHNA.—You are calling upon the Education Minister to make a statement to this House with reference to this particular question. The House has got to infer what the matter is. So, I think I would well within......

Mr. SPEAKER.—I will follow the procedure. The only thing is that the reply is given to you a little early.

†**Sri S. R. KANTHI** (Minister for Education).—Sir, in this respect, already the Hon'ble Chief Minister has given a reply that what has been said by me is no deviation from the policy of education in our State. In fact, Sir, I am surprised to know that the statement that I have made now which is a repetition of the statement made in the past, should assume such importance.

Mr. SPEAKER.—I am more concerned with what is called a breach of privilege. Otherwise it does not concern me.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ವಿಷಯ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ?

Mr. SPEAKER.—I do not allow a person who has no patience to disturb the proceedings.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—Patience ಇದೆ ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಅದರೂ ಹೇಳಿ! ವಿಷಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—I will do it in a proper way not as per the dictation of any member.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಯಾವ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಏನು ವಿಷಯ ? ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member will kindly resume his seat.

(SRI GOPALA GOWDA persisted in standing)

Mr. SPEAKER.—When I am on my legs, if he still stands up again, I think I will have to enforce the rule.

He is dictating and saying that I must tell him what is happening and till then he will not allow me to proceed.

Sri S. GOPALA GOWDA.– Am I not entitled to know what is going on in the House ?

Mr. SPEAKER.—He is entitled to know but he is not here to cross-examine the Speaker. If he does not understand, he must ask for clarification.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ವಿಷಯ ಏನೆಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ನಾವು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರೀಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆಗಲೂ ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಆ ವಿಷಯ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ವ್ಯಥೆಪಡಬೇಕಾದ್ದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—What has the Hon'ble Minister for Education got to say about the privilege motion ?

‡ **Sri S. R. KANTHI.**—Sir, the substance of the motion is that the Hon'ble Minister has made a statement recently about handing over Government colleges and schools to the private agencies.

Sir, I have nowhere stated that the Government would hand over colleges and schools to private agencies and the motion that has been tabled is not correct. I have only repeated what the past Government *i.e.* Jatti's Government had stated already. I have been repeating it times without number and the repetition, I suppose, is not making a fresh statement of policy. It is not correct on the part of the members to have tabled this; they ought to have consulted me in this matter before tabling such a motion. Sir, when I had the honour to occupy the Chair which you are occupying now, I have given a ruling to the effect that a statement of a policy made outside the House when the House is sitting is not a breach of privilege. But, it is not wise for any Minister to make a statement outside the House on important matters and matters of policy when the session is going on. I refute both the charges.

Chair's ruling *re*: statement made by Minister for Education outside the House when the house is in session.

Mr. SPEAKER.—Now, I would like to remind the House that I have said many times that Members should follow as to what is going on in the House. A couple of days ago, Sriyuths Krishna and Lakkappa raised a point of order saying that the Hon'ble Minister for Education had made a very important statement outside the House when the Assembly was in session. I directed them to put it in writing and also said that if there was anything that they wanted to invoke, they might

do so. They gave notice to me and after that they raised it on the floor of the House. All this must be within the knowledge of every Hon'ble Member of this house. If a member is not present and if he cannot follow what is going on, he must listen and understand what things are happening in the House. The House may also remember that this morning I said that I would give my ruling at 4 O'clock and also directed the Hon'ble Finance Minister to convey my request to the Education Minister to be present. He is here. At this stage, I have called upon him. Now the Member gets up and says as to what is going on in the House, that he wants to know and till that is made known to him, he will not allow the proceedings. This is not at all a healthy attitude. I request the Hon'ble Members to co-operate with me. I am trying to co-operate with every one of them. I have been ever-looking some of the rules in order that more opportunities are given to Members and I want to see that the House proceeds in a very dignified manner. If, on the other hand, members beg in to assert, the only thing left to me is enforcing the rules rigidly; it is not necessary. Let us try to get on smoothly and see that the work is done.

Coming to the question that the members have raised and what the Minister has said, privileges according to the Indian Constitution are those that have been in existence—of India in the house of Commons at the commencement of the constitution. It is not possible to detract nor is it possible to omit. The Parliamentary procedure has been enunciated by way of statutory measures and conventions and they are clearly enunciated in several reports. I do not find one where it is said that a statement made by a Minister outside the House when the House is sitting amounts to a breach of privilege. On the other hand, I have found ruling and that is not a ruling of any other House but it is the ruling of this House when my learned predecessor occupied this Chair and who is a Member of the Ministry today, and who is said to have made a statement. I cannot possibly think that he has forgotten his ruling. The ruling of not only our Assembly but even of the Lok Sabha is very clear. I refer to the Lok Sabha Debates dated 17th December 1959. I will omit as much as possible and read only the most relavent portion.

"I am clear in my mind, there is no breach of privilege in this matter, even if a matter of policy were to be made outside the House when the House is in session, it was ruled in the House of Commons that there was no breach of privilege. It may be a breach of courtesy."

So far as the ruling referred to by the Hon'ble Minister for Education, who said it in his capacity as the learned Speaker of this House, is concerned, I refer to the preceedings of this House, dated 1st December 1958. It is a long ruling and I am not going to read it. At the same time, I may mention for the benefit of the House and the benefit of the Minister that if courtesy requires, that courtesy could have been shown to the House. So far as the merits are concerned, I do not think that any new policy has been enunciated. There is therefore no question of a breach of previlege.

Sri K. LAKKAPPA (Hebbur).—On a point of clarification.

Mr. SPEAKER.—No clarifications now.

Budget Estimates for 1963-64—General Discussion (*Continued*)

†Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—Mr. Speaker, Sir, the Budget proposals placed before the State Legislature by the Finance Minister sounded like a riddle wrapped up in figures. Some of them are mysterious; some of them are fictitious and some of them are so wide off the mark that it cannot be rationally explained. This is the annual stock taking day. Here is an occasion for the State Legislature to pass its judgment on the success and failure of the State Government. The activities of the State Government will have to be judged on various scores. There are important fronts on which we have to critically examine the achievements of the State Government. First, I would take the food production. Secondly, the economic growth; thirdly the industrial advancement. Unfortunately, on all the three counts, the efforts of the State Government have been futile, have been fruitless and have not benefited the common man of the State.

I would at the outset make a reference to agricultural production which forms the base of our economy. Here I will quote from the Address of the Finance Minister who takes comfort in asserting that food production has increased. Food production might have been increased, but the question still remains wide open whether the targets have been achieved. We have been formulating the Five Year Plan; but now the success of every Five Year Plan will ultimately have to be judged on the achievements, on the targets achieved and the difference if there is any. In regard to agricultural production, I would seek the permission of the Chair to quote from the Eastern Economist.

Mr. SPEAKER.—Give the gist of it.

Sri S. M. KRISHNA.—There we come to realise that after the State Government working through the two Five Year Plans, the food production in our State, particularly instead of showing an increase, has shown considerable decrease. I am quoting from the figures supplied by the Ministry of Food and Agriculture and it refers to three years. In 1958-59 the percentage was 37.17; in 1959-60 the percentage was 37.83 and in 1960-61, there is a glaring fall, that is 34.90. These are the authenticated figures given by the Ministry of Food and Agriculture and to strengthen the argument that in Mysore State not much advance has been made so far as agricultural production is concerned.

I refer to the speech made by the Chief Minister or in other words, the Report submitted by the Chief Minister to the Mysore State Development Council a couple of weeks back. There the target fixed for the additional food production during 1961-62 was 2.13 lakh tons. It concedes that the target was not achieved and according to various figures available and various measures taken by the State Government, only 65,000

tons was the food production. Again in 1962-63 the target was 2.20 lakh tons and even this was not achieved. They go to show that only 1.40 lakh tons will be achieved in 1961-62. So the target that the Mysore Government set for itself so far as agricultural production is concerned, was 7.43 lakh tons and the target achieved so far is only 3 lakh tons. Even that is not achieved. It is anticipated. Even on the simple score of agricultural production, our State has not been able to record an perceptible increase.

Now I come to industrial advancement or industrial growth. In the First Five Year Plan only 2.1 per cent was meant for industrial development in the State. In the Second Five Year Plan, only 5 per cent of the total outlay was meant for industrial production. In the First Five Year Plan we were able to spend only 1.3 per cent and we were not able to utilise the rest of the amount. Even in the Second Five Year Plan we were able to spend only 50 per cent of the money that was allotted for industrial expansion. Even in the Second Five Year Plan only 5 per cent was earmarked for industrial expansion. Now the Government comes out with the plea that there is scarcity of power in the State and as a result of which no new industries could be established in this State.

4-30 P.M.

I have pointed out this many times before and I do not think it will be out-of-the way if I again draw the attention of the House to what I said some months back, that the idea of formulating these five-year plans should be on the basis of a long-range view. Now we see that there has been considerable delay in Sharavati project as a result of which no new industries could be started. I would put the question to the Government: if they had the foresight, why were they not able to comprehend the difficulties? Once upon a time, Mysore State was a pioneer. It was industrially advanced. Bangalore City was electrified the day when London was electrified. That goes to show that this Mysore State which was considered to be one of the most industrially advanced States in 1930s and 40s has come to be ranked as last, but not the least State in so far as economic growth is concerned. According to the all-India average, so far as power generation is concerned, it is 250 per cent. To quote the example of Madras State, they recorded an increase of 500 per cent, which is spectacular and unprecedented. When we come to compare what advance Mysore State has registered, we have to very painfully say that Mysore is holding the line; it has not made any progress, it has not increased generation of power. This Sharavati project is a fly in the sky. The dead line is being postponed consciously or unconsciously due to the indifference of the State Government. The State Government today is suffering, if I can borrow and use an expression, 'from a supreme sence of arrogant complacence; whether it is the question of Krishna or Godavari waters or whether it is the question of Sharavati valley project. Their supreme sense of arrogance does not have any limit at all. When we on the Opposition, voice our grievances,

(Sri S. M. Krishna)

when we make constructive criticisms, the State Government does not think it necessary to take us into their confidence. This has been repeatedly voiced on the floor of this House. I warn the Government, in the name of the people, that if the same tendency were to continue for some more time, I am afraid history in Mysore State will repeat itself and you will read the consequences of your indifference and complacency.

Sir, the Finance Minister was happy to convey to the House that there are no new taxes. So far, so good. The Congress Government at the Centre has not left any ground for the State Government. In this connection I would like to draw the attention of the House to the report of the Finance Commission. They have specifically stated:

> "In so far as Union excise duties are concerned, for a period of four years with effect from April 1st, 1962, a sum equal to 20 per cent of the net proceeds of the Union duties on excise on the articles scheduled below, be paid under the Consolidated Fund of India, to the States and distributed among them as follows..."

Unfortunately, in the Central budget as presented to the Parliament, we find that there has been an additional surcharge in respect of excise duties. Instead of raising the excise duties, the Central Finance Minister has come out with additional surcharge on certain of these commodities. I for one feel that this has been very cleverly manipulated by the Central Finance Minister with the ultimate idea that State Governments will not get anything out of the revenues that are collected by the Central Government. According to my calculations, the Central Government, with all the surcharges on various commodities like coffee, tea, tobbacco, kerosene and the like would net in atleast 55 crores and according to the Finance Commission's report, if it is to be distributed to all the States, the States should together collect 20 per cent. So far as income-tax is concerned, according to the Finance Commission's report, 63 per cent will have to be given away to the States as their part of the share but now there has been a surcharge on income-tax also. Naturally, the State Governments are barred from claiming any share in the surcharge. I may in this connection point out to the Finance Minister that the States have also to fight the emergency. War is not being fought on the Himalayas alone, but war is being fought even on the home-front. The State Governments have to do so much. The only reasonable excuse that the Central Government has is that they have to spend about 800 crores to defend our borders. I sympathise with the Central Government. On the other hand I would also like the Central Government to have sympathies with the State Governments also.

The Finance Minister was very happy about the increase in *per-capita* income. I say that it was fictitious. The *per capita* income of Mysore State has been calculated by the Finance Minister on current prices. But when we look at the *per capita* income of our neighbouring States, and even taking the all-India *per capita* average of income—to

which the Leader of the Opposition has drawn the attention of the House-we come to an agonising reappraisal of the economic state of affairs of Mysore State. I said before that in so far as economic growth is concerned, the State of Bihar stands last in the list and next to Bihar, the proud place is occupied by Mysore State. It is a tragedy, I should say. It is a tragedy because the people of Mysore have entrusted the reigns of office to you, who have reduced the stature of Mysore, the prestige of Mysore. I hold all the people, who occupy the treasury benches today, responsible for this malady. I particularly fix the responsibility on the present Finance Minister because he led the State for 4½ years. For 4½ years did this State make an impressive advance in so far as *per capita* income is concerned ? Here, I again beg your leave to quote from the Indian Institute of Public Administration, the figures of Madras State Mysore State and the all-India average. In Mysore State, according to 1955-56 prices, the *per capita* income was 188.51. In 1960-61, it rose to 197.29 and in 1965-66, the expectation is that it may go upto 226.32. Compared with this picture, in Madras State in 1955-56 it stood at 243.13, in 1960-61 it went up to 263.38 and in 1965-66 they hope to go up-to 293.11. Let us compare these two figures with the all-India average. There again, the difference is so telling, is so impressively convincing that the Mysore State is lagging behind. Economic growth in Mysore is stunted because of so many reasons. The all-India average in 1960-61 is 264.86. In 1965-66 it is to go up to 311.13. If we calculate the all-India average on current prices, probably the all-India average will be 389 or 400 or whatever it is.

Now, as intelligent people of the Government, we are able to measure what progress the State Government has been making. So, there is no gain-saying the fact that the Finance Minister says that according to the current prices, the *per capita* income in this State has gone up. I question the authenticity of a statement like that. I submit that the difference between the All-India *per capita* income and our State is too much and our State lags behind.

Coming to the Industries, recently, some time back, we had a bye-election in Tumkur District. We were given to understand that a powerful Congress luminary is contesting the election. The whole of Uttar Pradesh was behind Mysore State to get that gentleman elected to the Lok Sabha. They did elect the Congress candidate and he represents the Tumkur District in Lok Sabha. How many new industries have come into the State ? How many foreign collaborations have come into the Mysore State ? The beauty of the situation is that Sri Ganji Veerappa has an expression in that regard. It can easily be explained. I am reminded of a saying that 'the people can be fooled for sometime and some can be fooled for all times, but all the people cannot be fooled all the time.' I think the days of enlightenment are coming and coming much too fast and some of us are even unable to comprehend, and I warn the Government that things will not be so smooth, so rosy and so cosy and they are in weakness for rude surprises. Even in the field of industries, these are days of industrialisation. We have soon to make our

(Sri S. M. Krishna)

march in our federal set-up; we need to expand our industries. Day-in and day-out we hear about industries. When we asked the Industries Minister what industrial expansion that has taken place in Mysore State, he points out the expansion of Bhadravathi Iron Works and comes nearer and says- "for the expansion scheme of Government Electric Factory we have spent 4.3 crores of rupees." How many centrally sponsored industrial schemes are there in the State? On the lines compared with what Madras has been doing, Madras, in the last 15 years, has made such advance in industrial growth that even many of the western countries have not done. Do you lack men; do you lack initiative; do you lack the scientific know-how? The Government, I am sure, is unable to explain their weaknesses. I think the time has come, for a proper assessment in this House as well as outside. There should be a thorough reorientation of their political phylosophy. It is all nice, during the time of the election, we fight you and you fight us, but when it comes to the question of growth of the country, growth of the State, specially the economic growth, than all of us will have to shed ourselves, will have to be rid our-selves of the political affiliations; we have to think in terms of criticising the Government where it is legitimately due. There are one hundred instances, where it is legitimately due.

This Government of Mysore has been formulating these Five Year Plans. I want just to make one statement with reference to the way Mysore State is going to finance its Five Year Plan. The Third Five Year Plan is an ambitious scheme. The outlay, so far as the State's resources are concerned, is of the tune of 110 crores and a matching grant will be given by the Central Government or the Planning Commission. Now, how are we going to raise these 110 Crores? The Finance Minister has confessed that he has been able to raise about 20 to 30 Crores by way of taxation. Here, it is remarked that 42 Crores will be raised by way of additional texation. And to-day, judging the performance of the Five Year Plan, in the outlay we find that there will be a clear gap of a little less than 15 Crores. So far as additional taxation is concerned, we see the balance. From current revenues, the State Government hopes that they would be able to get about 10 Crores of Rupees according to the figures available, it is 9.80 Crores. Again, in the explanatory note, you say that you are not able to get this much. You are not able to get anything at all because there is nothing left by way of balance from out of the current revenues. Now, we come to the withdrawals from resources. It is given in the Five Year Plan and in the explanatory note that you will get 15 Crores of Rupees. In the very next page, you explain that 15 Crores cannot be got. You cannot withdraw from out of the resources because there is nothing left there. Even so far as contributions from Local Bodies and Municipalities are concerned, how are they able to give contributions to Government when they themselves are coming to you for additional assistance and what not, and you cannot say "that we will get 13 Crores from the Local

Bodies and Municipalities". Ultimately, according to the calculations I have made, there will be a short-fall of nearly 60 Crores of Rupees which the State Government will not be able to raise to implement the Third Plan. What is the net result? The net result will be that the Five Year Plan will be shrinked. There is what is known as the spill-over project. This has been lacking in all the Five Year Plans. In Madras they achieve about 75 to 80 per cent from these projects, but the Government of Mysore achieves only about 30 to 40 per cent. It is a very sad commentary on the administration. These are some of the figures to which I intended to draw the attention of the Finance Minister.

Now, Sir, a word about the way in which the administration is being carried on. We have given the Government a little more than a year's time, some of us have watched how the Government functions and some of us who are capable of coming out with criticisms have been restrained. Very recently, the Government of Mysore finalised the appointments of the Public Service Commission. Public Service Commission is a body which has come into being an account of our Constitution. I have no criticisms against any member of the P. S. C. I hold all of them in the highest of esteem. But, the attitude of this State Government, the mentality of the State Government to staff the Public Service Commission with members belonging to the same political party is something reprehensible. I use the word 'reprehensible' with due permission of the Chair. If this is the example you are setting for us, who are likely to come to power, you stand condemned. We have proved in this country to be better administrators. You have proved in this country that after independence anybody can become a Minister just like anybody becoming a Member of Assembly, but unfortunately, you are extending the rule so far to quarters to which this rule should not be applied.

The Public Service Commission, High Court of Mysore—these are some of the institutions, the sanctity of which shall have to be maintained regardless of which Party is in power. To-day unfortunately the Government of Mysore have sullied the name of the Public Service Commission by trying to pack all their henchmen in the Public Service Commission. That is as far as I am prepared to go to challenge the Government of Mysore. You have set up very bad precedent and very bad example. Posterity will curse this Government. What is the limit? I can understand that a Congressman is nominated to the Public Service Commission. But one after the other if you pile up with congressmen, it may not be Public Service Commission, but it will be a Congress Service Commission! There could not be greater indictment. You do not have a sense of fairplay. That is what I wanted to say about the Public Service Commission.

Sir, much has been said about the formation of various Committees by the Government. I take exception to the committee that was formed by the Government which is known as Mysore State Development council which has to contain men of known achievements, men of vision, men

(SRI S. M. KRISHNA)

who are able to appreciate the problems and who can offer by way of concrete proposals, suggestions as to how best we can improve the economy of the State. We are sadly desillusioned with the way that committee has been formed. The Congress Party has lived up to its reputation of being partisan, and of being helpful to a particular Party. I very sincerely hope that the Government will not give us occasion to make a sweeping charge like this in the days to come.

Sir, one other political aspect of our democratic set up that I would like to draw attention of this House to is, only the other day the Leader of the Opposition while initiating the debate on the budget proposals said and made an allegation that in some of the big contracts, relatives of Ministers, in certain cases sons, in certain cases sons-in-law are involved. Sir, none of us take any particular in making such allegations, though we would like to make certain observations and criticisms. Now the Ministers have got to be a little sensitive. So often—well it is in the frame-work, that they are likely to be thick-skinned. But when we make certain criticisms which will hit at the very root of your honesty and hit at your self-respect, I think that Ministers certainly owe an explanation to the public. Now, sometime back, a publicist wrote in a newspaper, in a magazine, that in a democratic set up, specially in an underdeveloped country, to make money seems to be the ambition of every human being and it is very natural that Ministers also might like to make money when they are in power. But what prevents the State Government and every Minister connected with the State Government to declare publicity his private assets. I demand the Mysore Government to set an example to other State Governments and to the Central Government by declaring publicly what they own. What is the extent of their private assets and what are all the interests they have in the various commercial undertakings, in various contracts in the State. People are entitled to know including the Income-tax Department. Now the time has come when somebody has to set the ball in motion. I plead with every Minister of the State Government that it would be by way of establishing a safe precedent and a precedent which will be praiseworthy. It is possible that some Ministers may take a few days to calculate because I know the wealth accumulated by some of the Ministers may be considerable. I would say that wealth must have accumulated by some after they became Ministers, even though some Ministers ought to have amassed wealth in the past—every one in the House can also draw a reasonable inference so far as this is concerned. Now Sir, I would make a very reasonable plea to the Mysore Government that they should make a public declaration of what wealth they have to-day. You should have done this in 1962 February and you have failed to do it. Better late than never. please do it now.

HON'BLE MEMBERS.—They have written to Sri Sadik Ali!

SRI S. M. KRISHNA.—They are not responsible only to the All-India Congress Party. They are responsible to the people of the State. People of the State have a right to know what they own.

Sir, coming to the Co-operative Department, I single out this Department for criticism. Sir, the Registrar of the Co-operative Department talks big. I think sometimes shouts also. I thought that he would act the way he shouts, the way he talks. But unfortunately this Co-operative Department is one of the sadly neglected Departments of the Government of Mysore. There has been colossal misuse of public funds and of the money of the share holders; and in many cases, Government is the biggest share-holders. In some of these societies, you have this system of nomination to various co-operative societies. What is this ? In the ultimate analysis, it boils down to this: As long as the Co-operative Department lasts in this country, this Congress Government will be in power. If to-day Congress Government not only in Mysore State, but in the rest of the country also, if they happen to hold power, it is because of these co-operative societies. It is the basis from which the Congress Government and the congress organisation starts functioning. And to-day, I think we on this side of the House, we have to do something about it. Some drastic changes are to be brought forward in the co operative department. This habit of nominations should go once and for all. It should never be revived in co-operative societies, if the Share-holders should be the ultimate judges of the co-operative societies. Now Sir, in Maddur, we have a taluk marketing co-operative society. To every taluk marketing society, the Government of Mysore appoints a co-operative inspector as Secretary of the society. Can you beat it, that for the past six months an inspector or secretary has not been posted to Maddur Taluk Marketing Society purposely and deliberately. The President of the Taluk marketing society builds a house for himself and does not care to build a building for the society !

And a distinguished Congress leader gets two hundred rupees by way of rent every month. We have a building fund of Rs. 75,000 deposited; just imagine what kind of a building could be built in Maddur taluk! What is this due to? We have dashing young Minister. Probably, he has lost his sense of direction. We expected that the young Minister would be able to set in tune the Co-operation Department. I have brought to the notice of the Registrar of the Co-operative Societies a number of time that an Inspector has not been posted to this Society and whenever I go to him and talk to him on the telephone, he is restless and says that he would send a wire to that person to go immediately. What is the use of sending wires if that is not going to be respected? This is the way in which this department is administered in the State.

5-30 P.M.

Sir, a word about the Package Plan. The Hon'ble Minister is here. The Package plan began with a bang in Mandya district. Some of our friends from Mangalore had a grievance against us that what was meant to Mangalore was knocked away by Mandya. I do not have any motives against them when I say this. Sir, after seeing how the package plan it functioning in Mandya over a year, I have no hesitation in saying that I will be more than willing to send it off to Mangalore. The ryot has not been benefited by the package plan.

Sri G. NARAYANA GOWDA (Minister for Agriculture).—Have you visited any other package plan area in any other district?

Sri S. M. KRISHNA.—Sir, the Agriculture Minister is a very sincere one. I hold him in the highest of esteem. I had the privilege of visiting some of the areas in Madras and Tanjoore districts. But, I can make one inference about the Mandya package plan and that is, the package plan authorities in Mandya district are more enthusiastic of convincing the Kingsly Martin rather than "Bada Bore Gowda". Whenever any foreign dignitory comes to Mysore State, he is taken to Mandya and shown the Farms and he goes away with an impression that in Mandya agriculture has made a very good progress. Sir, it is a most combursome and complicated material that I have seen. Knowing fully well the farmer in Mysore State and Mandya district, is he able to comprehend with all the details that the package plan authorities want from him? I know the plight of the ryots who go to the Co-operative society. But, this package plan is a most Complicated farm that I have seen. You may say that you have drawn 25,000 package programme plans and all that; but, how is it reflected in production? Should not all the money that we pour in agriculture and irrigation reflect in production and agricultural growth? As long as it does not, the only reasonable and logical and truthful conclusion tha t we arrive at is that the plan has failed. Sir, I would not go so far. It is only a year and a half since the package plan has started functioning. I will give one more year for the package plan authorities. If I have crticised it, it is by way of cautioning the authorities that they have to do better than this to make it a grand success.

Sir, strange are the ways of the Education Ministry in our State. As days are passing, stranger has it become. More than once I had sad occasion to make reference to the Directorate of the Collegiate Education. Repetition does not take away the stringe or truthfullness of certain serious allegations that I have made. The Directorate of the Collegiate Education is one of the most mismanaged institution in Mysore State. Mismanagement is not on account of the inability or inefficiency but because the Director of the College himself wants to mismanage. It has become his mission of life. Sir, some times, I feel that it is a hopeless case and cannot at all be rehabilitated and it cannot at all be cured; the disease has spread deep. The only way that the State Government can do it is to get rid of the praticular person.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.— Including the particular Minister?

Sri S. M. KRISHNA.—I do not care if the Education Minister would like to have him as his unofficial Adviser, though I would warn the Minister in this regard. The Education Minister has so often been misled.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble member has said enough about an individual. He should proceed to the next point. I should not have permitted so much at the beginning but I did not want to take away the efficacy of the argument; please proceed. I will leave that at that stage.

Sri S. M. KRISHNA.—Sir, I have a word with reference to the Department of Public Instruction also. Even here the Government has not been looking straight and looking candidly at the problem. To quote

an instance, the Director of Public Instruction retires on 22nd April and two of the Joint Directors retire some time in August. The Education Ministry notifies in the newspapers that the Joint Director so and so retires in August and there is a big question mark so far as the Director of Public Instruction is concerned. Sir, how are we going to hold the morale of the department when we handle the department in this way? Sir, I do not think the State Government has taken a decision about the extension of service to the Government employees. Government again vacilates and it has not come to any conclusion. Now, the point is wide open and it can be very logically put to the Education Minister as to what was the motive in notifying the retirement of the Joint Directors and keeping the notification about the retirement of the Director of Public Instruction pending? I leave it to this House to draw its own conclusion because I hate to draw my conclusion on that.

Sir, these are some of the remarks I wanted to make and I thank the House as well as you, for the patient hearing.

Mr. SPEAKER.—I want to know whether the House wants to sit till 7 O'clock. If there are many members who want to speak, I may throw out a suggestion that we may sit in the morning to-morrow.

SOME MEMBERS.—Yes, Sir.

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelgola).—I am suggesting that to-morrow the House may sit both in the morning and in the afternoon and also on Saturday so that the Ministers can reply on Saturday afternoon.

Mr. SPEAKER.—I am anxious to give chances to as many as possible.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚುಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಚಂದ್ರಶೇಖರಪುರ).—ಈಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮುನ್ನ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿವೆ. ಅವು ಬೆಳಗಿನಹೊತ್ತು ಅವರ ಪಾರ್ಟಿ ಮೀಟಿಂಗನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾರಣ ಕೆಲವು ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸೆಕ್ಷನ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಸೇರಿದ್ದಾಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—I will consider it. I will give no undertaking to any party whatsoever. If the party wants, it must adjust itself to the needs of the House. Don't think that the party meeting is more important than the meeting of the House. Such of them as find it inconvenient may make any representation and I will try to make adjustments. But I take no notice of any party except the ruling party and the opposition party.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಡಿ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ (ಬ್ರಹ್ಮಾವರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವರ್ಷದ ಅಂದರೆ 1963–64ನೇ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ನಾನು ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡೋಣವೆಂದು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ ವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖೋತಾ ಬದ್ದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಒಂದು ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ಹಾಕದಂತೆ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವೇ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೀಗ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರಿಗೆ ಅಭಿವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈಗ ನಾನು ಪ್ರಥಮತಃ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಎಷ್ಟಿಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಸಾಲದು. ನಮಗೆ ಈ ಕೃಷಿಯು ಒಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ರೈತಾಪಿ ಜನರ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಡಿ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ)

ಜೀವನದ ಮಟ್ಟ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದರೇನೇ ದೇಶದ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರುಗಳಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ರೈತರಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಉದಾಸೀನತೆ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಕೂಲಿ ಆಳುಗಳ ಕೂಲಿದರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿ ಆಳಿಗೆ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸೇರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ 2-3 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಈಗ ಮುಡಿಯಕ್ಕಿಗೆ 20-25ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ದಿವಸ ರೈತರು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ದನಗಳಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಹುರಳಿ ಇತರ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಅಂದರೆ ಹಾರೆ-ಪಿಕಾಸಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬೆಲೆ ಒಂದಕ್ಕೆ 10ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಉತ್ತೇಜನಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಈ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೆಲೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದೆ ಇರುವಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ.

ಆದರೆ ಇನ್ನು ಈ ಸಾಯಿಲ್ ಟೆಸ್ಟ್ ವಿಷಯ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದುಂಟು. ನಮ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಈ ಸಾಯೆಲ್ ಟೆಸ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆವು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೃಷಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅನಂತರ ಅವರೂ ಸಹ ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲೂ ಈ ಒಂದೊಂದು ಸಾಯಿಲ್ ಟೆಸ್ಟ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡೋಣ ಎಂತ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ರೈತರಿಗೆ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು, ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕ ಫಸಲಿಗಿಂತ ಬಹುಕಡಮೆ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಸಾಯಿಲ್ ಟೆಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಬೊರೇಟರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ನಾನೀಗ ಕೃಷಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕುಡಿಯಲು ಹಾಲು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ದುಶ್ಚಟಗಳು ಬೇರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಜನ ಆರೋಗ್ಯದಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸೇರು ಹಾಲಿಗೆ 2-3 ಸೇರು ನೀರು ಬೆರಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆ ವಿಪರೀತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನರು ಅಷ್ಟು ರೇಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಹಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆರ್ಟಿಫಿಷಿಯಲ್ ಇನ್‌ಸೆಮಿನೇಷನ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೀಜದ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಖಾಸಗೀ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಈ ಬೀಜದ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಈ ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಸರಬರಾಯಿ ಆಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುರ್ರಾ ಬಫೆಲೋಗಳ ಆರ್ಟಿಫಿಸಿಯಲ್ ಇನ್‌ಸೆಮಿನೇಷನ್ ಬಹಳ ಫೆಯ್ಲ್ಯೂರ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಮುರ್ರಾ ಕೋಣಗಳನ್ನು ಎಮ್ಮೆ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರವೇ ಈ ಅನುಕೂಲವಾದೀತು.

ಇನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಏರಿಯಾದಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಡೆಮಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಫಾರಂನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನಾನು ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳಲಿ ಜನರು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಂಬಿಕೆಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಡೆಮಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಸೆಂಟರನ್ನು ಗ್ರಾಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯ ನಾನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಳಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ರಿಯಾಯ್ತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಂದಾಯ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಛಾರ್ಜನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನ್ನಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟು ಈ ಭೂಕಂದಾಯದ ಬಾಬಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 1–2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನವಿರಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಫಿಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡಕ್ಕೇ ಮಾದರಿ ರಾಜ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನು ತೋರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಈ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರುವಾಗಲೇ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿ ಅವರು ಈ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ, ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೆಲಸವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಡಿದರೆ, ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಆಗಿರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೊದಲು 500 ಲಕ್ಷ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಇದ್ದದ್ದು ಈಗ 125 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯು ವಿಶಾಲ ವಾಗಿದೆ, ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಕಾರಣ. ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿರುವ ವೆಸ್ಟುಕೋಸ್ಟು ರಸ್ತೆ, Iron ore ರಸ್ತೆ ಇವು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯವರೆಗೆ ಓಡಾಟವಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯದೆ ಬಡರೈತರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಹು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆಗೆ ಬರುವ ವೆಸ್ಟುಕೋಸ್ಟು ರೋಡು ಮತ್ತು Iron ore ರೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳು ಓಡಾಟವಿರುವುದು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಗಳಿಂದ ವಾಹನಗಳು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ರಸ್ತೆಯೇನಲ್ಲ, ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವವರು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಳಿ ದಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳು ಉರುಳಿ ಅನೇಕ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟುಗಳಾ ಗುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. Iron ore ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಜಾಗವಿಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್‌ಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದು ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟುಗಳಾಗಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರು ಒಂದೂರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದೂರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಔಷಧಿಯನ್ನು ಪೇಟೆಯಿಂದ ಹೋಗಿ ತರು ವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. Iron ore ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ವೆಸ್ಟುಕೋಸ್ಟು ರಸ್ತೆ ಇವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾ ದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಮಳೆ ಬರು ತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಔಷಧಿ ತರಲು ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಮ್ಮ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಮುಡಿಯಷ್ಟು ತರಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡರಿಂದ, ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳನ್ನೂ, ನದಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಡಿ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ)

ಗಳನ್ನೂ ದಾಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ನದಿ ದಾಟಿ ವಾಪಸು ಬರುವಾಗ ನೆರೆ ಬಂದು ನೀರು ತುಂಬಿಹೋದರೆ ಮಧ್ಯೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಜನ ನೀರು ಕುಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸಂಭವವೂ ಉಂಟು. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ causeway ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಬಹು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಸೇತುವೆಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ನೀರಿನಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಕಡೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾದರೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಇರುವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಮೂಕೂರು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಇದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತೆ ಮತ್ತು Iron oreನ್ನು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶ ಅಳಿಯಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಜನರು ಈಗ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹೋಗುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಚೆ ಕಡೆ ಒಂದು ನದಿ, ಆಚೆ ಕಡೆ ಒಂದು ನದಿ ಹೀಗೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಆಗಿ ಹೋದ ವರ್ಷ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲಕೆಲವು ಐಟಂಗಳಿಗೆ "Asterisk" ಮಾರ್ಕು ಹಾಕಿ ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಒಂದುಕಾಸೂ ಇದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕಡವೆಲೆ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳು ಆಗಿ ಅನೇಕ ತಿಂಗಳಾದವು. ಡೀಟೆಲ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು, ಪ್ಲಾನುಗಳು ಆಗಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವುದರಲ್ಲಿದೆ ಎಂದಿದ್ದೆವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಲವತ್ತು ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಡೀಟೆಲ್ಸುಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಹಡದಾಳು ಎಸ್ಟಿಮೇಟಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಆಗುಂಬೆ ಘಾಟ್ ರಸ್ತೆ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾದುದು. ಇದು ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಕಡೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಡೆಗೆ ಬರುವಂತಹುದು. ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನೇರವಾದ ಸಂಪರ್ಕ ತರುವಂತಹುದು. ಇವಕ್ಕೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಇವಕ್ಕಾಗಿ ಟೆಂಡರನ್ನು ಕರೆದು ಎಸ್ಟಿಮೇಟಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಪುನಃ ಈಚೆಗೆ ರಿವೈಸುಮಾಡಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳದಿರುವುದು ನೋಡಿ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುಂಬೆ ಘಾಟು ರಸ್ತೆಗಾಗಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ನು ಆಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮಾಡವಿದ್ದರೆ ಜನಗಳ ಅಪವಾದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ನು ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಕೇವಲ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ನು ಡೆವೆಲಪ್ ಆದೀತು ? ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂ ಕೇಷನ್ನಿನ ರಸ್ತೆಗಳೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಹಳ್ಳಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಮಳೆ ಬಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತು ಅಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಓಡಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಾಗುವ ಈ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿ

ಕೇಷನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವೂ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಯಾವಾಗ ಬರುವುದು ? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಇತರ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದೇನೋ ಸರಿ, ನಮ್ಮನ ಇದು ಪ್ರಚಾರವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರ ನಮಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು ?

ನಾವು ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಜಿಕೊಟ್ಟು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಹೊಸ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ, ಏಕೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ, ನಮ್ಮ ಹಣವನ್ನಾದರೂ ವಾಪಸ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು materials ಕೊಟ್ಟು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಕೂಡ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರು ಗಳಿದ್ದಾರೆಯೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಈಡೇರುತ್ತಿಲ್ಲ ಹಣ ಮಾತ್ರ ವಸೂಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಪ್ರೈಮರಿ ಹೆಲ್ತ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಲ್ಲ, ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ನಾವು ಒಬ್ಬ ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರನಿಗೆ ಡ್ರೈವರನಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 150 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಪಾಪ, ಡಾಕ್ಟರಾಗಲು 10–15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಓದಿದವರಿಗೆ 150 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ, ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ವೈದ್ಯರಿಗೂ ಎಂ. ಬಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ಆದವರಿಗೆಲ್ಲಾ First grade ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ನಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟು. ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ type design ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೂ ಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಯಾರಿಂದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಟು ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವಾಗ type design ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಅವರವರ ಊರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬಹುದೆಂದು ಹುಕುಂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪಾನ ನಿರೋಧವು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೇ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ಪಾನನಿರೋಧವು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Before I call upon any Member, I would like to put a proposal to the House. I thought we could sit to-morrow in two sessions–morning and evening. Some inconvenience has been expressed. So, I am putting a modified proposal to the House that to-morrow we might sit from 12-30 p.m. to 7-00 p.m., so that the entire period in the morning may be available to the members for other work. One more thing is that we may drop the Question Hour because Budget demand is equally important. If the House agrees, I have no objection.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ (ತುರುವೇಕೆರೆ).— ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಇರಬೇಕು, ಸ್ವಾಮಿ.

Mr. SPEAKER.—Let us ascertain the opinion of everybody.

Sri B. D. JATTI (Minister of finance).— Sir, on this side, there need not be any objection. If they agree, the Question Hour may be dropped.

(*Many members expressed that the Question Hour be dropped*)

Mr. SPEAKER.—To-morrow we will sit from 12-30 p.m. to 7 p.m., and there will be no 'Question Hour'.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊದಲನೆಯ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ "1963–64ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವುದು ಒಂದು ಸುಯೋಗವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಬಹಳ ಧೈರ್ಯಸ್ಥರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ, ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಎದೆ ಝುಂ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಬರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಖರ್ಚು ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ? ಇಂಥಿಂಥಾದ್ದು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಯಾವ ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದಲೋ ಬರಬೇಕಾದ್ದು, ಇಷ್ಟು ಹಣ ಬರುವ ಥಾದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಸಿ ನಡೆಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ಹಿಡಿದು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ! ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚ ಬೇಕಾದ್ದೇ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಧೈರ್ಯ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಈ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಾಸೂ ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಒಂದೊಂದು ಕಾಸೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಧೈರ್ಯ ಇದೊಂದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ, ಅನೇಕ ತರಹ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಜನಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಒಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಬತ್ತ ಇವೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಈ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಾಕೇ ? ಇದನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಸಂತೋಷವೇ ? ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ನಿಜವಾಗಿ ರೈತಾಪಿ ಜನಗಳು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ನನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಹಂಚು, ತೇಗ, ತಾಮ್ರ ಇವೆಲ್ಲದರ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ರೈತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು. ಆದರೆ ಅವನು ಬೆಳೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ರೈತನು ತಾನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಪಡಬೇಕು ! ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೊಸೈಟಿಗಳವರು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಶೇಖರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದು "ಊರು ಸೂರೆ ಹೋದವೇಲೆ ಕೋಟೆ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ" ದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ರೈತ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಬತ್ತವನ್ನು ಮಾರಿ ಜೀವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಬರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ

ಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೈತರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ employment exchange ವಿಚಾರ. ಈ employment exchange ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 29 ಸಾವಿರ ಅರ್ಜಿಗಳು ರಿಜಿಸ್ಟರಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಯಾವಾಗ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ employment exchange ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಾಟಕವಾಗಿದೆ. ಯಾರ ಹೆಸರು ಹಾಕಬೇಕಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ನಾನಾ ತರಹ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾರ ಹೆಸರೂ ಹೋಗುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಹೋಯಿತು ಎಂದರೆ, ಒಬ್ಬರು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಆದರೆ ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹ chance ಸಹ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ employment exchange ಇರುವುದು ಕುತ್ತಾಗಿ ಯಾವ ತರಹ ಅನುಕೂಲವೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ರೈತರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯ, ಉತ್ತಮ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ, ಮರ ಮುಟ್ಟು ಇವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬರೀ ನಾಟಕ. ನಮ್ಮಂಥವರಿಗೇ ಹೀಗೆಲ್ಲ.........

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಜೀವನವೇ ಒಂದು ನಾಟಕ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಅದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ ನಾಟಕ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಆಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟುಮೆಂಟಿನ ಮೂಲಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗೊಬ್ಬರ ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೀಜ ಕೇಳಿದರೆ ಬೀಜ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಹೇಗಿರುತ್ತೋ ಏನೋ ಮೊಳಕೇನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ನೀರಾವರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರೈತರು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ವಿಷ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಕುಡಿದುಬಿಡುವುದು ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರ ಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಎಕರೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಯಾರೂ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಇಂತಹ ಜನಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಹೇಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕು ?

ಇನ್ನು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು ಎಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾವಿಗಳಾಗದಿದ್ದರೂ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾವಿ ಆಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೋಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ತೆಗೆಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಬರೀ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀವು ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಖರ್ಚಿಗೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಖರ್ಚು ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತಗೆಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಅವರು ಡೈನಮೇಟು ಹಾಕಿ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಇಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬರುತ್ತದೋ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಾಟರ್‌ರೇಟು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಬೇಕಾದರೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ತುತ್ತು ಇನ್‌ಸ್ಟಾಲ್‌ಮೆಂಟಿನಂತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೂ ಎಲ್ಲ ರೈತರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಾದರೂ ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಗೊಬ್ಬರದ ವಿಚಾರ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಲಿ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಗೊಬ್ಬರ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಜನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇರಿಗೇಷನ್ನು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮೂರೆಹೊಳೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಆಗದೆ ಬಹಳ ವರ್ಷದಿಂದ ನಿಂತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ನನ್ನ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಜವಾಬಾಗಿ ನಾಳಿದ್ದು ಇಂಜನೀಯರವರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕಡೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕನಸು ಕಂಡಂತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯವಿದೆ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಿ ಇದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟೇನಾದರೂ ಆದ್ರೆ ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು, ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿ ಇಲ್ಲಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಚೀಫ್‌ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Rural Communication ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪೇವಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಮಾರ್ಗಗಳಿಲ್ಲ-ಇಲ್ಲಿಗೇ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳಿರ್ಲಾ ಆಗಬೇಕು, ಎಂದರು. ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು ಓಡಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕಡೆ ಯಾರೂ ಬಂದು ನೋಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಬೇಗೂರಿನಿಂದ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆಯವರೆಗೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುವವರು 50-50 ನಯಾಪೈಸಾದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಬಡವನಾದ ರೈತನಿಗೆ 50 ನಯಾಪೈಸಾ ಎಂದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಅನ್ನ ಆಗುತ್ತೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳು ಒಂದು ದ್ವೀಪದ ಹಾಗೆ ಆಗಿವೆ. ಇಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲವೇನೋ ? ಬಾಕೀ ಎಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುವಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡಿದೆ. ರೋಡುಗಳು ಕೆಟ್ಟಹೋದರೆ ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೇಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆಯಿಂದ ತೆರಕಾಣಂಬಿ ಸಂತೆಗೆ ಜನ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಯ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೇ ಬಹಳ ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಭಾಷಣವನ್ನು ಬಹಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ''ನಾನು ದುಂದುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ'' ಎಂದು ನಮ್ಮ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಷ್ಟು ತಮಾಷೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೆಪ್ಪರುಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಡ, ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದು ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತದೆಯೋ ? ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ನಾವು ಭದ್ರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಎಷ್ಟು ತಮಾಷೆಯಾಗಿದೆ ನೋಡಿ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ವ್ಯಸನಕರವಾದ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದರೆ 18.76 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಿರುವುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರು ಹೋಗತಕ್ಕ ದಾರಿ ಏಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು. ಇವರಿಗೇನಾಯಿತು? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ '' ಹುಚ್ಚಲ್ಲ ಬೆಪ್ಪಲ್ಲ, ಶಿವಲೀಲೆ '' ಎಂದು. ಹೀಗೆ ಶಿವಲೀಲೆಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಅದು ಶಿವಲೀಲೆಯಂತೇನೇ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಏನಾದರೂ ಒರಟಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರು ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿದ್ದರೆ ಆಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಕೈಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡಿಯೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಈಗಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೇನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕಸ್ತೂರಿ ಸಂಗಡ ಕುಸ್ತಿ ನಾವು ಮಾಡಬಹುದು ಆದರೆ ಸಗಣಿ ಸಂಗಡ ಸರಸ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಕತೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಣೀಸ್ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ವಾಣೀವಿಲಾಸ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳಾಗಬೇಕು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲೇಜಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕೂಡಲು ಸರಿಯಾದ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. Home Scienceಗಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. Science Subjects ಓದಲು ಮಹಾರಾಜಾಸ್ ಕಾಲೇಜಿಗೇ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಿ, ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಲೇಜು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೆ ಎಂದು ಐದಾರು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ತಾನೇ ನಾವೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆವು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. Deputy Education Ministerಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥಾ ಗೌರವವನ್ನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ಸಚಿವರು ಫೈಲನ್ನು ಸಹ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೇನು ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಅವರನ್ನೇಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಿರಿ ?

ಬೇಡದಿದ್ದರೆ ವಜಾಮಾಡಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ಆಭಾಸ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಎಂದು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದೇ ನಿಮಗೆ ಕೆಲಸ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಹರಿಯೊಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಶಿದ್ದಪ್ಪ.—ಗಂಡಸರಾಗಿರುವವರಿಗೂ ಅದೇ ಆಗಿದೆ (ನಗು)

ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲೇಜು ಟೀಚರೊಬ್ಬರು ಹದಿನೈದು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹೊರಗಡೆ ಎಂದರೆ ಬಿಜಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ ಈ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಈಗ ತಮ್ಮ ಊರಾದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಪುನಃ ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲೋ ಬಹಳ ದೂರವಾದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೇನು ಅವರು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರು? ಎಂದು ಅವರು ಇಪ್ಪತ್ತುವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಾನು ಹೊರಗಡೆ ಇದ್ದಾಗ ಯಾವ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಹಾಕು ತ್ತೀರಿ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿವಲೀಲೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಇದು ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟೇ ? ಯಾರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನು ತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಹೊರಗಿದ್ದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇವರನ್ನೇ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ನೀವೇ ಹೋಗಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಇದಾವ ನೀತಿ. ಇದು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಲೀಲೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಅಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕಾನೂನು, ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು, ಇವರಿಗೆ ಬರದವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು. ಹೀಗೆ ಏಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ನಾನು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಡಿ.ಪಿ.ಐ. ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ; ಅದು ಒಂದು ಕಾನೂನು ; ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಮಿನಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದವರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕಾನೂನೇ ? ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ನಿಗದಿಯಾದ ಕಾನೂನಿಲ್ಲವೇ ? ಇದು ಒಂದು ಶಿವಲೀಲೆ.

ಹಿಂದಿ ವಿದ್ವಾನ್‌ಗಳ ವಿಚಾರ ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕರು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ equivalent ಆಗಿರುವ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವವರು ಕೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ಅವಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ ; ಪ್ರಪಂಚದ ಮೇಲೆ ಇರದ ಹಾಗೆ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಆಗಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಟೆಂಪೊರರಿ ಹ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮಗೆ ದುಡ್ಡು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ? ಅವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಟ್ರೇನ್ ಮಾಡಿದಿರಿ ? ಟ್ರೇನ್ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗ ದಿದ್ದರೆ, ಟ್ರೇನ್ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೀರ ; ಒಣ ಪುರಾಣ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಆಗಿರುವವರನ್ನು ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ಈ Scholarship Committee ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ Scholarship Committee ಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಚೇರ್ಮನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮೀಟಿಂಗಿನ ಇಂಟಿಮೇಷನ್ ಯಾವ ದಿವಸ ಚೇರ್ಮನ್ನಿಗಾಗಲಿ, ಇತರ ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಲೀ ಬರಬೇಕು ? ನಾಳೆ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಇಂಥ ದಿವಸ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇದೆ, ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಯರ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ ; ಅದೇನು ಮೆಂಬರುಗಳು ಬರಬಾರ ದೆಂದೇ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ? ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸೇರುವ ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ, ಮರುದಿವಸ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇದೆಯೆಂದು ಇಂಟಿಮೇಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಇಂಥ ವ್ಯವಹಾರ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಹಂಚುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು : ''ಹೌದು, ನಾನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ'' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ವಿಚಾರ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಬಂದಾಗ, ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಎದ್ದು ''ಹೌದು, ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಡವಾಗಿದೆ, ಮುಂದೆ ಬೇಗ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ'' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಠ ; ಮಾರ್ಚಿಯೊಳಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ ; ಈ ತರಹ ಅನ್ಯಾಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದೊಂದು ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರು ಜತ್ತಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ; ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಹೌದು, ಹೌದು, ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಾಯಿ ಇಲ್ಲ, ಹಣ್ಣಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ದೇವ ಎಂದನಂತೆ ಭಕ್ತ ವರವೂ ಇಲ್ಲ, ಶಾಪವೂ ಇಲ್ಲ, ಹೊರಟು ಹೋಗು ಎಂದು ದೇವರು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ನಾವು ಎಲ್ಲಿಂದ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹಣ್ಣು, ಕಾಯಿ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ ? ಎಜುಕೇಷನ್ ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ಹಣ್ಣು, ಕಾಯಿ, ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಇರುವಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಆ ತರಹ ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ನಗರ ಆಡಳಿತ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊಡಿರಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಆಶೀರ್ವಾದ ದೊಡ್ಡವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸ್ಪೀಕರು ಗಂಟೆ ಹೊಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ (ಭದ್ರಾವತಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು 1963-64 ನೇ ಸಾಲಿನ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಮತ್ತು ಖರ್ಚಿನ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತು ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕೇವಲ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖೋತ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು ಸ್ವಾಮಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿನಷ್ಟು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಏನು ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದೆವೋ, ಅದೊಂದು ಹಣದಿಂದ ಸುಮಾರು 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರು. 1961-62 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭೂಕಂದಾಯದ ಹುಟ್ಟುವಳಿ 484.54 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅಂದಾಜಿಗೆ, ನನ್ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದಕ್ಕೆರಡರಷ್ಟು ಮಾಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ 4-5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖೋತಾ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಖೋತ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ರೈತ ಇವತ್ತು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರೈತನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಮೊದಲನೆ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಅಕ್ಕಿ, ಜೋಳ, ರಾಗಿ, ಕಡ್ಲೇಕಾಯಿ, ಹತ್ತಿ, ಕಬ್ಬು, ಕಾಫಿ ಈ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬನ ತಲಾ ವರಮಾನ 1950-51 ನೇ ಸಾಲಿಗಿಂತ, 1960-61 ನೇ ಸಾಲಿಗೆ 311 ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರತಕ್ಕಂಥ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಇದೆ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಈಗ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತರುತ್ತೇನೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗತಕ್ಕಂಥ, ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಯಾರಾಗತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ತ ಕಬ್ಬಿಣವಾಗಲಿ, ಔಷಧಿ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಬಟ್ಟೆಯಾಗಲೀ, ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾನಾಗಲಿ, ಅದನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಒಂದು ಖರ್ಚು ತಗುಲುತ್ತದೋ, ಆ ಖರ್ಚಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರೇಟನ್ನು fix ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸಹಜ. ಇಂಥ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಕೆಲವು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದನಂತರ ಆ ತೆರಿಗೆಗಳು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಒಬ್ಬ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಖೋತ ಭರ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಃ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಒಂದು ನಷ್ಟದ ಫಲವೂ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

6-00 P.M.

ಇವತ್ತು ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಒಂದು ಸೀಸೆಗೆ 10 ಪೈಸ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಯಾರಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ? ಈ ದಿವಸ ಬಡತನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ರೈತ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ಬಿದ್ದು ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಂದಾದೀಪ ಆರಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ, ಈಗತಾನೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲಾ ಅವು ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳು, ರೈತ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳು ಮಳೆ ದೆಶೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಫಸಲು ಬರಬೇಕು. ಅಷ್ಟರೊಳಗಾಗಿ ರೋಗ ಬರಬಹುದು, ಹಂದಿಗಳ ಕಾಟ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಬಹುದು, ಹಕ್ಕಿಗಳು ತಿನ್ನಬಹುದು, ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬಂದು ಲುಕ್ಸಾನಾಗಬಹುದು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗಿ ಜನತೆಗೂ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನಿಗೂ

ಕೂಡ ಅರ್ಪಿತವಾಗತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕವನು ಯಾರು ? ರೈತ. ಈ ದಿವಸ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬತ್ತ, ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ನವಣೆ, ಕಬ್ಬು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ-ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಬಂದಿದೆ, ಯಾವ ಧಾನ್ಯವೇ ಆಗಲೀ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಣಕ್ಕೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೂ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿ ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕ ಮಾಲನ್ನು ತಯಾರಾಗುವ ಖರ್ಚಿನ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿ ರೇಟ್ ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಹಾಗೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದಮೇಲೂ ಒಂದು ಧಾರಣೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ತರಹ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಒಬ್ಬ ರೈತ ಒಂದು ಜೊತೆ ಎತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ 500-600 ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಗಾಡಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಗೊಬ್ಬರ ದುಬಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಕಬ್ಬಿಣ ದುಬಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾನು ಬರೀ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವವನು. ಇನ್ನಾವ ಬಿಸಿನೆಸ್ಸೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಲ್ಲಾ ದಪ್ಪ ಬತ್ತಕ್ಕೆ 35 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. 38 ರೂಪಾಯಿ ಸಣ್ಣ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಧಾರಣೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ, ಬಡತನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ನೀವು ಯಾವ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಅವನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿದ್ದೀರೇ ಹೊರತು ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಧಾರಣೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಲ್ಲ. ಜನ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದಾನೊಂದು ದಿವಸ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ರೈತರು ದಂಗೆ ಏದ್ದಾರು ಎಂಬ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಇದು ಸಾಕೇ? ನೀರು ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದೇ ಹೊರತು ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಾರಿ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ರಸ್ತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕವರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಎರಡು ಕಣ್ಣು, ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಡಬೇಕು, ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ ಸಚಿವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ? ಹೇಳಿ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 25,880 ಗ್ರಾಮಗಳು ಇವೆ. 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹೇಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ? ಅಥವಾ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆದರೂ ಹೇಳಿ. ಪಟ್ಟಣ ವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಇದುವರೆಗೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ. ಅಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಚಾರ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಟೌನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಆರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳ. ಅಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಣದ ಅಡಚಣೆ ಇದೆ, ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಬಾಕಿ ಹಣ 37 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಬಾಕಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ನಮ್ಮ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರು ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಾಕಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸುಮಾರು 3-4 ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ)

ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟರು. ಯಾರು ಸಲೀಸಾಗಿ ವಾಪಸು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಿ. ಟೈಂಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಾಪಸು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಿ, ದಯಾ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ತಾವು ಮಣಿಯಬಾರದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ 37 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಂಗೋಲಿ ಹಳ್ಳದ ಸೇತುವೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಶುರುವಾಗಿಲ್ಲ. ರಂಗೋಲಿ ಹಳ್ಳದ ಸೇತುವೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಗೆ ಹಳ್ಳದ ಸೇತುವೆ ಅಂತ ಇದೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡದವರಾದ ಬಣಜಾರರು, ಹರಿಜನರಿರತಕ್ಕ ಅರಳಿಕೊಪ್ಪ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕಾಲೋನಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿ, ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿದೆ. ಈಗ ನಮಗೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆ ಬಂದಿದೆ. ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ನಡೆಸದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು ? ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಾಗ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಮುಚ್ಚಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ನಡೆಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತ ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ದಯೆಯಿರಬೇಕು. ಬಸವೇಶ್ವರನು ''ದಯೆಯೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯ'' ಎಂತ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ. ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಆರ್. ಕಳ್ಳೇ (ಕಾರ್ಕಳ):— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, 1963–64 ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಹಿಂದೆ ಏಕಾನಮಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಸಮಿತಿಯವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿತು. ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಮಿತವ್ಯಯದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ದಿವಸ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರೂ ಸಹ ಈ ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಂತೆ ಕೇಳಿಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಈಗ ಒದಗಿರತಕ್ಕ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಇಂಥಾ ಸಮಯದಲ್ಲಾದರೂ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿರಲು ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಚಾರ ಹೊರಡುವುದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರಿಂದಲಾದರೂ ಅವರು ಈ ಮಿತವ್ಯಯದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆಂತ ಜನಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ನಮಗೆ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಈ ಸಚಿವರುಗಳ ತಿರುಗಾಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂಚಾರ ಮಾಡಲೇಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಕ್ಷಾಮಡಾಮರಗಳು ಬಂದು ಅನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಯಾವುದೋ ಕಟ್ಟಡದ ಓಪನಿಂಗ್ ಸೆರಮನಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಇವರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೇಯದಾಗಿ ಈ ಆ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆಯವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೇರಳಿಗರು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಬೆಲೆಬಾಳತಕ್ಕ ಮರಗಳಿದ್ದ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಲೆಬಾಳತಕ್ಕ ಮರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಶಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿ, ಆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಅವರು ಬಗರ್ ಹುಕ್ಕುಂನಿಂದ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕಳೆದ 7-8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಆ ಬಗರ್ ಹುಕ್ಕುಂ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಹೀಗೆ ಅವರು ದುರಾಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ ಸುಮಾರು 800 ಎಕರೆಗಳಾಗಬಹುದು. ಈ ಜಮೀನೆಲ್ಲ ಈಗ ಬಗರ್ ಹುಕ್ಕುಂ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನ ಹಿಡಿತದಲ್ಲೂ 30-40 ಎಕರೆಗಳ ವರೆಗೂ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ದುರಾಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನರು ಮನವಿಗಳನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಅವರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಜಮೀನಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 400-500 ಎಕ್ರೆಗಳಷ್ಟಿದ್ದುದ್ದು ಈ ದಿವಸ 800 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಏರಿದೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಮರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರು ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದಾವರ್ತಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸ್ಪಾಟ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್‌ಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರ ನೋಡಿ ಅವರು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಇವಿಕ್ಷನ್ ಆರ್ಡರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಆ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಇವಿಕ್ಷನ್ ಆರ್ಡರಿಗೆ ಸ್ಟೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಸಂಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರವರು ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಪರಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಆ ಜನರು ಇವರ ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಂಗ ಕೂಡ ಜರುಗಿವೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅವರ ಆಕ್ರಮಣವನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೈಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಅಡಚಣಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕಡೆ ಇಷ್ಟು ನಿರ್ಬಲರಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಎಂಬುದು ಇದೆಯೋ-ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಕೇಳತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ-ಬೆಳೆದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಉಳಲು ಎರಡೆಕರೆ ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲ - ಉಳಲಿಕ್ಕೆ ಎರಡೆಕರೆ ಭೂಮಿ ಕೊಡಿ ಎಂತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದರಖಾಸ್ತ್ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಅಂಥವರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಇದ್ದು - ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದು ಯಾವ ಕಾನೂನನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಯಾವ ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಯಾವ ನಿರ್ಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆ ಜನರು ಭೂಮಿ ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸರಿಯೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಎಂಬುದು ಇದೆಯೋ - ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಜನರು ಬಂದು ನೆಲಸಿರತಕ್ಕ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ ಇರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಬಿಡುವಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಹೊರಗೇನಾದರೂ ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಜನಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ಕಡಿದು ತಿಂದುಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ದೌರ್ಜನ್ಯಕಾರರ ಉಪಟಳವನ್ನು ನೋಡಿ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಅವರೇನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇನೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ತಾವುಗಳು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ನಾನು ಸ್ವತಃ ಕಣ್ಣಾರ ನೋಡಿದ್ದನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ತತ್ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕೇಸಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಇದಾದಮೇಲೆ ಆ ಜನರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಈ ಕೃತ್ಯಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆಯಾಗಿವೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲಿ. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಮರಮುಟ್ಟುಗಳೆಲ್ಲ ಹಾಳಾಗಿದೆಯೋ - ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಜಮೀನಿಲ್ಲ ಎಂತ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೂ ತಲಾ ಎರಡೆಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಿ, ಬೇಡ ಎಂತ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಉಳಿಯುತಕ್ಕ ಜಮೀನೇನಿದೆ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೆ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಜಮೀನಿಲ್ಲವೋ ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಆರ್. ಕಳ್ಳೆ)

ಇನ್ನು ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಷಯ : ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು ಈ ವಿಚಾರ ಈಗ ತುಂಬಾ ಹಳಸಿ ನಾಥ ಬಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಹೊರಟ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲ ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ತತ್ವ ನಿಷ್ಠೆಗೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಆ ಒಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ ಎಂತ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಯಾವರೀತಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ವ್ಯವಹಾರ ನೋಡಿದರೆ ಆಡಳಿತ ಸಂಬುದಿದೆಯೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಲಾಘವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈಗ ನಾನಾದರೂ ಇಷ್ಟೇ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ—ಅವರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬರುವುದು ಬೇಡ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಯಂತೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿ ಹಗಲೇ ಹೀಗೆ ಅವರು ಈ ದರೋಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಪೋಲೀಸಿನವರೇ ಈ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಕೆಯ ಮಾಲೀಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲೇ ಇದು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನಗಳ್ಯಾರಾದರೂ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ದೂರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಆ ದೂರು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದವನನ್ನೇ ಅವರು ಹೆದರಿಸಿ ಓಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಅವರು ಹೋಗಿ ಆ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸತಕ್ಕವರನ್ನೆಂದೂ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ ; ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಿರ್ಗತಿಕರಾದ ಜನರನ್ನು ಮರೆಯುವುದು ಬೇಡ. ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೂ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಾದ ಜಾಗವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕುಲಕಸಬು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿರುವದರಿಂದ ಸಮಾಜದ್ರೋಹ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಅದು ಬೂದಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೆಂಡದಂತೆ ಸುಡುತ್ತಿದೆ. ಪಾನ ನಿರೋಧ ನೀತಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಪುನಃ ರದ್ದುಮಾಡಿ, ಈ ಬಾಬಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣದಿಂದ ದೇಶದ ಬೊಕ್ಕಸ ತುಂಬಿ, ಜನರಿಗೂ ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವುಕಡೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಕಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಮುಖಂಡರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬಡಜನರ ಶೋಷಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ಕೆಲವು ಮುಖಂಡರಲ್ಲಿ ಸೇಡಿನ ಮನೋಭಾವ ಇದೆ, ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ರಚನೆಗಾಗಿ ಸಾಂಕ್ಷನ್ಆದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಮನೋಭಾವ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದು. ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಮತೋಲ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ರಸ್ತೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳು ಇಲ್ಲದ ಮೂಲಕ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅನನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಶಾಭಾವನೆ ಇದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಿತರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಒಡಕು ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಬರುತ್ತಿವೆ. ರೈತನಿಗೆ ಇವು ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಬಿ.ಡಿ.ಓ; ತಹಶೀಲದಾರರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನೇರವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೈತನ ಸ್ಥಿತಿಯಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಾರೆ. ನಿತ್ಯ ಬಳಕೆಯ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಭತ್ತದ ಬೆಲೆ ದಿನೇದಿನೇ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ನ್ಯಾಯವಾದುದು ಅಲ್ಲ. ರೈತನು ಬೆಳೆದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಮಾರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತನು ಮಾರಾಟಮಾಡಿದನಂತರ ಬೆಲೆ ಹತೋಟಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ರೈತನಿಗೆ ಲಾಭವಲ್ಲ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡದಮೇಲೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಫೀಸುಗಳಿವೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಅಬಾಲಿಶ್‌ಮಾಡಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಇರುವಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳುವಾಗ್ಗೆ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ ಎಷ್ಟಿದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸವಿದೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ. ಹಳೇಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದ್ದುದನ್ನು ಅಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆವಲರೆಡ್ಡಿ (ಸಿಡ್ಲಘಟ್ಟ). —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮೃದುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ ಸರಕಾರದವರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮೊದಲನೇ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ನದಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರು. ಭಾಕ್ರಾನಂಗಲ್, ದಾಮೋದರವ್ಯಾಲಿ, ನಾಗಾರ್ಜುನಸಾಗರ ಯೋಜನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿಮಾಡಿ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಆಶೆ ಬಂತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಇದು ಸಾಕಾಗದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟಮಾಡಿ ಎಂಜಿನಿಯರರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಲೆಯ ಕೆಳಗೆ 25 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆರೆಯ ಕೋಡಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಜನರು ಊರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಜನರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

6-30 P.M.

ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ತೂಬು ರಿಪೇರಿ ವಗೈರೆ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು minor irrigation projects ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರಾದರೂ ಒಂದೆರಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸಿದ್ದೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಸಲ "Agricultural production is no production at all when compared to the growth of the population" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ವ್ಯವಸಾಯ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ. ಬೇಸಾಯ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಸಾಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ದೇವರೇ ಎಂದು ಮಳೆಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಾರೆ. ಹತ್ತಾರು ಸಲ ಮಳೆ ಹೋಗಿ, ಹತ್ತಾರು ಸಲ ರೈತ ತನ್ನ ಕಷ್ಟವನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಹಾಕಿದ ಬಂಡವಾಳವನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ಸಲ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ ಮೂರು ಸಲ ಬೆಳೆ ಬಂದರೂ ಅವನು ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು, ಅವನಿಗೆ assured water supply ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿದರು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ 15 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಕೆಲವು ರೈತರು ಪಂಪ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಲ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸೇರಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿ 25 ಸಾವಿರ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನಾದರೂ ತರಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಪಂಪ್‌ಗಳ ನೀರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಹಾಯಿಸಿದರೆ ರೈತನುಖಾತ್ರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಅವನು ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 36-37 ಸಾವಿರ ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಈ ಕೆರೆಗಳು ಆರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲ ತುಂಬುತ್ತವೆ. ಆರು ವರ್ಷ ಕ್ಷಾಮವನ್ನನುಭವಿಸಿ, ತರಿಕಂದಾಯ ಕಟ್ಟಿ,

(ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಆರ್. ಕಳ್ಳೀ)

ಕೆರೆ ತುಂಬಿ ಕೋಡಿಬಿದ್ದರೆ ಆ ವರ್ಷ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಾನೆ. Common well-irrigation ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಮಳೆಗಾಲ ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವಂಥ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನೂ ಈವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನದಿಗಳಿವೆ. ಇವು ನೀರಾವರಿಗೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆ. ಈ ನದಿಗಳ ದಡಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನು ಆಬಾದಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಪಂಪ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜನಿಯರು river valley ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನದಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ನೀರಿಲ್ಲ. ಅದು ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬದುಕಿಸುತ್ತಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಗೋರಿಬಿದನೂರು ಹತ್ತಿರ ಮೂಗಿನಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ foundation ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ 18 ಅಡಿ ಅಗಲ, 18 ಅಡಿ ಆಳವಿರುವ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲು 25 h. p. capacity ಇರುವ ಎರಡು ಮೋಟರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಒಂದು ಅಂಗುಲ ನೀರೂ ಕಡಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದರೆ ಈ ಬಾವಿಯಿಂದ 250 ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಆ ಬಾವಿಗೆ ಖರ್ಚು ಆಗಿರುವುದು 500 ರೂಪಾಯಿ ಇರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಂಜಿನಿಯರು ಬಹಳ ಆಶಾಭಾವನೆಯಿಂದ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದ ನಂತರ ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ಎಲ್ಲ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು, ಅಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ಇಂಥ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲತೆಯಿರುವ ನದಿಗಳು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಪಾಪಘ್ನಿ, ಚಿತ್ರಾವತಿ, ಕುಶಾವತಿ, ಪಾಲಾರ್, ಪೆನ್ನಾರ್, ಈ ಐದು ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ 20 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಖರ್ಚು ಸುಮಾರು 68 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೂ ಒಂದೇ ವರ್ಷ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕ್ಷಾಮ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳು ಖಾತ್ರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭೂಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುವಂಥಾದ್ದನ್ನೂ dry areasಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. I will divide the area into three blocks–Malnad area where we get heavy rains; Semi-malnad area where it rains to the extent of 45–50 inches; dry areas where we do not get rains at all. This area extends up to Bijapur.

Dry areas ಎನಿದೆ ಅವುಗಳನ್ನು intensive ಆಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, it is only through irrigation wells and tube wells, ಈಗ ಕಂದಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುವ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಡಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೂ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಪಂಪ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ತನಕ ನಾವು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಿಡಬಾರದು. ಹನಿಕೊಡಿದರೆ ಹಳ್ಳ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನೂ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಹಣವೂ ದೊರೆತು, ಅವನ ಮನೆ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಅವನಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ irrigation wells and pump setsಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ 65 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆಯಾದರೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಆಡಬೇಡವೇ ? ಬಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ನಗರಗಳವರೆಗೂ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಕೇವಲ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಈ ತರಹ ಕ್ರಮ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಜನಜಾಗೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಬುದ್ಧಿವಂತ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದೊಂದು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಮೂರು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳು ಇವೆ. ಅನೇಕ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ರೂಮುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇಲ್ಲದೆಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬೇಗ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ದೊರಕುತ್ತಾರೆಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ತತ್ವವೇನೆಂದರೆ ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಭಾರ, ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಆ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪಾನಷನ್ನಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವಹಣ ತೀರಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆ ಅಗತ್ಯ. ಆದರೂ ಸಹ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಶರಾವತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಪಾವರ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದು ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂಬ ಆಶೆ ಇದೆ.

ಆಮೇಲೆ ಪಿಡಬ್ಲೂಡಿ ಇಲಾಖೆ. ರೋಡ್, ಬ್ರಿಜಿಸ್, ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಈ ಇಲಾಖೆ ಮುಖಾಂತರ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 300 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯಾಗ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಟೀಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲದ ಮೂಲಕ ರೈತನಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು. ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಾಗಿ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ನಾಷನಲ್ ಹೈವೇಜ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಬಳ್ಳಾಪೂರ ಮೇಲಿಂದ ಹೋಗುವ ಬೆಂಗಳೂರು-ಬಳ್ಳಾರಿ ರಸ್ತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ರಸ್ತೆ ದುರಸ್ತಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸುವದು ಅಗತ್ಯ. ರಸ್ತೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬರುವದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟ್. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ ಆಗಬೇಕು, ಆಫೀಸ್ ಬೇರರ್ಸ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ನಾನ್ ಆಫಿಷಿಯಲ್ಸ್ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಈ ರೀತಿ ನಡೆದರೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಮೇಲಿನಿಂದ ಇಂಟರ್‌ಫಿರನ್ಸ್ ಬಹಳ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪೂರದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಕ್ಕೆ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮೀಟಿಂಗ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮೀಟಿಂಗ್ ಕಾಲ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡಿ ಅಂದರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ ಇರಬೇಕು.

ನಾನು ಸೆರಿಕಲ್ಚರ್ ಏರಿಯಾದಿಂದ ಬಂದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸೆರಿಕಲ್ಚರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ರೈತರು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಜೀವನ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ ಹತ್ತು

(ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಆರ್. ಕಳ್ಳೀ)

ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ರೋಗ ರುಜಿನ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆ ಬಿತ್ತನೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಸೆಂಟರ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಜಾಸ್ತಿ ಬೇಡಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎರಡು ತೆಗೆಯಬಹುದು ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಿತ್ತನೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗೀಯವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ಲಾಭ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರ ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟಯ್ಯ (ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿ-ನಾರ್ಥ್).-ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, 1963-64ನೇ ಸಾಲಿನ ಬಜೆಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿ ಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. 1961-62 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 91 ಕೋಟಿ ವರಮಾನವಿತ್ತು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ 99.70 ಕೋಟಿ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ರಿವೈಜ್ಡ್ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 95 ಕೋಟಿಗೆ ಇಳಿಸಿದೆ. ಈ ಇಳು ವರಿಗೆ ಕಾರಣ ಅಂದರೆ 9 ಕೋಟಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಭದ್ರಾವತಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ 7½ ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ 1½ ಕೋಟಿ ಬಿಟ್ಟು 95 ಕೋಟಿ ಎಂದು ರಿವೈಜ್ಡ್ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಬಹುಶಃ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ 104 ಕೋಟಿಯಾಗು ತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ 5ಕೋಟಿ ವರಮಾನ ಜಾಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಎಂದುಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಕೂಡ 99.12 ಕೋಟಿ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು 110 ಕೋಟಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಕೋಲಾರ ಗೋಲ್ಡ್ ಫೀಲ್ಡ್‌ದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ 3.91 ಲಕ್ಷ ರೈಟ್ ಆಫ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಂದಾಜು ಕೂಡ 110 ಕೋಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಟಾಕ್ಸಸ್ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಕ್ಸಪೆಕ್ಟ ಮಾಡದೇ ಅಂದಾಜುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಈ ರೀತಿಯೇ ಇರಬೇಕು. ಈಗ ಮಂಡಿಸಿದ ರೀತಿ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಡಿಫಿಸಿಟ್ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಹಾಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಸರ ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ; ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶಾವಾದಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆ ಅಂಕಿಅಂಶದಲ್ಲಿ ತಾವು General Economic Trends ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಈ ಬಜೆಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಿಜವಾಗಲೂ ಈ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾವ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಬಜೆಟ್ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿ ತಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾ ದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಅಂಕಿ ಅಂಶದ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುವವರಿಂದಲೂ ಸುಮಾರು 47,791 ಎಕರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಕೇವಲ 30,794 ಟನ್‌ಗಳ ಬೆಳೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯಂತ ತಮ್ಮ ಅಂಕಿ ಅಂಶದ ಮುಖಾಂತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದೇ ರೀತಿ ಜೋಳದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಾವು 49,143 ಎಕರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ 2,11,731 ಟನ್‌ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಳೆದಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಎರಡು ಬೆಳೆಗ ಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಏಟುಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡ್ಲೆಕಾಯಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಹತ್ತಿ, ನಾವೂಕೂಡತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಸುಮಾರು 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹತ್ತಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಹತ್ತಿಯಲ್ಲಿ 1,58,062 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಮಾಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ, ಆದರೂ ಕೂಡ 66,218 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟ. ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ, ಇದು imported goods, ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಗಮನಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ನೀವು ಕೃಷಿಗಾರರಿಗೆ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯಗ ಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ನೀವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಬೆಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಹೋಲಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿವೆ.

ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕರ್ಸರ್ವಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತಾವು ಕೊಡುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಕೇವಲ ಸಾವಿರಗಟ್ಲೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶವಲ್ಲ. ಕೋಲಾರ ಗೋಲ್ಡ್ ಫೀಲ್ಡಿನಿಂದ ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಚಿನ್ನ ಜಾಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ; ಆದರೆ ಅದು ಕೇವಲ 14 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ 1960-61 ರಲ್ಲಿ 4,925 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ಬಂದಿದೆ, ಈಸಾರಿ 4,935 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೇವಲ 14 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ಜಾಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶವಲ್ಲ.

ತಾವು ಖರ್ಚು ಬಾಬ್ತಿನಲ್ಲಿ 798 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಿಗೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಈ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕೋ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ imported goods ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕು ; ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಬಾಬಿಗೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ *per capita* income, 1950-51 ರಲ್ಲಿ 225.8, 1956-57 ರಲ್ಲಿ 262, 1960-61 ರಲ್ಲಿ 311 ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ನಮಗೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೂ, ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡರು ಈ ಬಜೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು verify ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಖಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದೂ, ತಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬಾರದು. ತಾವು ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. 1961-62 ರಲ್ಲಿ 0.63 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ, 1962-63 ರಲ್ಲಿ 1.40 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, 1.40 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ತಾವು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ, 1963-64 ಕ್ಕೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನುಳಿದ ಯೋಜನೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ production ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಏನು ಒಂದು ಟಾರ್ಗೆಟ್ ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ, ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ Agriculture schemes ಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಅಮೌಂಟ್ 139 ಕೋಟಿ ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ನಿಮ್ಮದು ಒಂದು ಟಾರ್ಗೆಟ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾವೇ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ತಾವು ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ 25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ short and medium term ರೂಪದಲ್ಲಿ ಲೋನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಿಫಾಲ್ಕೇಷನ್ ಮಾಡದ ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಯು ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಮೆಂಬರಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೋನ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಯಾವ ಪ್ರಭಾವವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ. ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಏನಾದರೂ ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ ? ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸತ್ತವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಟಿ. ನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದೆ, ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳೋಣ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ Charged Head ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡುಬಿಡಿ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಹಾನು ಭೂತಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜೈಲು ವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಹಾನು ಭೂತಿ ತೋರಿಸಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ Charged Head ಗೆ ಹಾಕಿಬಿಡಿ, ನಮ್ಮದು ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿ ಹಾಕಿದರೆ, ಮುಂದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಪಕ್ಷದವರಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ Administration Weak ಆಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ತರಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಹಂಚಿ, ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿಸಬೇಡಿ, ಈ ಮೋಸಕ್ಕೆ ಮೊದಲು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟಯ್ಯ)

ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಣ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಜನತೆ ತಾವು ಏನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ, ತಮಗೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, 5—6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಜನತೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಜನತೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡ ತಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. Long term ಲೋನಿಗೆ 1.45 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಬೇಗನೆ ನಿಜವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸೇರಿಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Minor irrigation ಬಗ್ಗೆ ತಾವು 3.5 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourn and meet again to-morrow at 12-30 P. M.

The House adjourned at Seven of the Clock to meet again at Thirty Minutes Past Twelve of the Clock on Friday, the 8th March 1963.